

Ons Pensioen

TIJDSCHRIFT VAN DE BPP: BELANGENVERENIGING
PENSOENGERECHTIGDEN PENSOENFONDS ZORG EN WELZIJN

NUMMER 4, JAARGANG 30 · AUGUSTUS 2016

Ouderen in protest.
Doe mee!

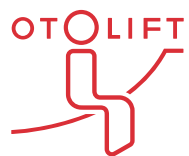
P. 9

"Persoonlijke pot
geld is transparant"

P. 10

Let op de eigen
bijdrage WMO

P. 30

TRAPLIFTEN

BESTAAT
125 JAAR

1891 - 2016

OTOLIFT uw onopvallende traplift

- 1 Uw trapeuning blijft
- 2 Brede kant trap blijft vrij
- 3 Montage op uw treden
- 4 Dunste enkele rail ter wereld
- 5 Supercompacte opklapbare stoel

- Huren al vanaf één maand mogelijk
- Nieuwe en gebruikte trapliften
- Levertijd vanaf één week
- Marktleider in Nederland

Wie jarig is
trakteert!
**€500
korting**
tot 31-08-2016

☎ Bel gratis 0800 444 777 2
of ga direct naar www.otolift.nl

STUUR MIJ DE GRATIS BROCHURE

- Ik heb een rechte trap
- Ik heb een trap met bochten

Naam

Adres

Postcode/plaats

Telefoon

Stuur deze bon in een ongefrankeerde envelop naar:
Otolift Antwoordnummer 17014, 2810 VK Bergambacht

Vrijblijvend Otolift thuisadvies?

Meer dan 160.000 tevreden
klanten gingen u voor!

Altijd bij u in de buurt!

Meer dan 70 servicepunten
door heel Nederland.

Over het kind en het badwater

Je zou het niet zeggen maar het schijnt zomer te zijn in Nederland. Tijd voor de traditionele bbq op het Binnenhof en nog wat laatste klussen vóór het zomerreces.

Zo kwam dan toch nog de lang verwachte Perspectiefnota Pensioenen van Staatssecretaris Klijnsma. We werden blij van het begin van de nota waar de hoofddoelstelling werd omschreven. Die luidt: een goed pensioen is een pensioen dat de mensen in staat stelt hun leven zoals ze dat leidden vóór de pensionering ook daarna te kunnen voortzetten. Belangrijkste beslissing die het kabinet aankondigt in de nota is de afschaffing van de doorsnee premie. Lees het heldere artikel van Rob de Brouwer op pagina 29.

Daar gaat hij in op de constatering van het kabinet dat de pensioenfondsen de laatste jaren in de problemen zijn gekomen en daardoor niet meer konden indexeren. De Brouwer stelt dat dit vooral veroorzaakt is door de politiek zelf die de berekeningswijze van de dekkingsgraad op onrealistische wijze (want bijvoorbeeld geen rekening houdend met het beleggingsrendement) heeft vastgesteld. Geconstateerd moet worden dat het kabinet met de huidige pensioennota de hete aardappel van een nieuw/dan wel aangepast pensioensysteem heeft door geschoven naar een volgend kabinet.

In dit verband nog even een voorbeeld van hoe de politiek, in dit geval de VVD, omgaat met informatie over de pensioenen. De redactie heeft een e-mail van de VVD-voorlichting gezien waarin de VVD antwoordt op een e-mail van een kiezer. Het is een helder en duidelijk geschreven verhaal waarin de VVD in gaat op de kosten van de zorg, de redenen waarom de uitvoering van de WMO is neergelegd bij de gemeenten en de problemen met de pensioen-

ROELOF JAN MULDER

fondsen. Daarover schrijft de VVD: “Ook pensioenfondsen zijn hard geraakt door de crisis. Dat heeft er mede toe bijgedragen dat pensioenfondsen op dit moment niet voldoende geld in kas hebben om aan alle verplichtingen te voldoen.” Einde citaat.

Dit is gewoon niet waar. De fondsen hebben wel genoeg geld in kas maar ze mogen het niet besteden vanwege de regels die bijvoorbeeld het Financieel Toetsingskader (het beruchte FTK) heeft vast gesteld.

Even verderop in de mail van de VVD schrijft men: “De overheid gaat echter niet over de pensioenen, maar alleen over de AOW”.

Ook dat is niet waar. De overheid stelt de regels voor het bepalen van de rekenrente vast. Dat pensioenfondsen virtueel in de problemen zijn, en ik zeg met nadruk “virtueel”, komt door de overheid zelf. Maar door bij voortdurende roepen dat de fondsen in de problemen zijn en “niet genoeg geld in kas hebben” worden de geesten rijp gemaakt voor het aanvaarden van een geheel nieuw systeem waarvan het nut nog maar eens bewezen moet worden.

Hopelijk wordt het kind (namelijk een prachtig pensioensysteem met een gigantische reserve) niet met het badwater weggegooid.

De redactie wenst u een mooie zomer. —

AUTEUR:
ROELOF JAN MULDER

“
Dat pensioen-
fondsen virtueel
zijn, komt door
de overheid
zelf.”

Inhoudsopgave

Over het kind en het badwater	3
Alles van waarde is weerloos	5
Gericht op de toekomst	6
Cees Michielse, nieuw vertegenwoordiger in de Pensioenraad	7
Ouderen in protest, doe mee met de kaartenactie!	9
“Persoonlijke pot geld is transparant”, interview met Anna Grebenchtchikova	10
“Wat te verwachten van de invloed van de pensioenadviezen op de politiek?” (Een reactie op het SER-rapport)	14
Belangenbehartiging houdt nooit op	17
Kuifje en de zuinige miljardair	20
Hardnekkige problemen in de ouderenzorg	22
Digitale post wordt de norm	24
Audrey’s DeliCasa	25
Puzzel & cryptogram	26
Pas verschenen	28
Kabinet komt met perspectiefnota	29
Let op eigen bijdrage WMO	30
Een dreigende onteigening zonder weerga (Een betoog over de verdeling van de pensioenpot)	32
Lezers schrijven	35
Ouderen en politiek	37

Bij de voorplaat: Is ons pensioensysteem uitgebloeid?

Alles van waarde is weerloos

De trage lente is voorbij en de zomer is flitsend gestart met de Brexit en duidt het gelijk aan van de uitspraak van de dichter Lucebert over de waarde van de dingen. Beleggingen dalen in waarde, dekkingsgraden idem dito en de vlucht in vastrentende waarden levert op korte termijn (te) weinig op. Je staat erbij, kijkt ernaar en je voelt je machteloos. En je weet, dat als je geschoren wordt, niet moet bewegen.

Van het pensioenfront geen nieuws. Alle partijen laten hun eigen geluid horen en nemen al dan niet bewust een afwachtende houding aan. Er is te weinig eenheid en dat vergroot de kans op het handhaven van het huidige status quo. De kans op sleutelen aan het nFTK om kortingen in 2017 te voorkomen is nagenoeg nihil. Alle hoop is gevestigd op het kabinet en de maatregelen uit de Miljoenennota voor volgend jaar. Belastingdruk (ook voor gepensioneerden?) omlaag en AOW omhoog? We zullen het na de zomer in september horen.

Medewerkers van De Nederlandse Bank (DNB) hebben in hun onderzoek naar de handelswijze van pensioenfondsen vanaf 2009, na de crisis van 2008 dus, geconcludeerd, dat de pensioenfondsen “kudgedrag” vertonen. En dat komt volgens hen de stabiliteit van het financiële stelsel niet ten goede. Het is ook nooit goed. Gemakshalve wordt in dat onderzoek voorbijgegaan aan de “herdersrol” van DNB. Door de DNB-honden zijn de pensioenfondsen allemaal dezelfde richting uitgedreven en kregen zij hetzelfde voer te vreten. Niemand mocht meer zijn eigen kostje bij elkaar scharrelen. Erger nog: je moest minder eten (geen indexering). Het is maar de vraag wie de instabiliteit van ons financiële stelsel heeft bevorderd.

De komkommertijd nadert. Iedereen gaat op vakantie of neemt een rustpauze in acht. Maar, zoals bekend, wordt van deze

PETER PATIJN

pauze ook vaak gebruik gemaakt om in stilte eieren uit te broeden. Staatssecretaris Klijsma komt, zo heeft zij gezegd, met een reactie op het SER-advies in de vorm van een Perspectiefnota. Het kabinet, zo hebben Minister Asscher en Staatssecretaris Klijsma toegezegd, komt

met anticiperende maatregelen voor een evenwichtig koopkrachtbeleid. Maar niet voor de negatieve Brexit-effecten.

Ook op een verzoek van de ouderen- en gepensioneerden organisaties om aan ‘de tafels van het vooroverleg’ te mogen aanschuiven is door beide bewindslieden niet ingegaan. Jammer. Blijkbaar zijn de bewindslieden bang dat we alleen voor ons eigen belang willen opkomen en geen oog hebben voor het maatschappelijk belang van andere partijen in de Nederlandse en Europese samenleving.

Is het dan alleen maar kommer en kwel. Tuurlijk niet. We leven in één van de welvarendste en veiligste landen van Europa. Met, ondanks feilen in de organisatie, een goede gezondheidszorg, een redelijke huisvesting, voldoende eten & drinken en niet te vergeten in deze natte tijd droge voeten.

Na de zomer is er weer werk aan de winkel. Tot dan!!!!. —

“
De kans op sleutelen aan het nFTK om kortingen in 2017 te voorkomen is nagenoeg nihil.
”

Gericht op de toekomst

In de recent gehouden vergaderingen van het BPP-bestuur is mede op basis van de ervaringen in de Algemene Vergadering vooral stil gestaan bij de versterking van de toekomst van onze vereniging. Onderstaand enkele van de belangrijkste punten van dit bestuursberaad.

AUTEUR: CEES MICHIELSE

Maar eerst vermelden wij dat het bestuur is uitgebreid met een aspirant lid. Mevrouw Liesbeth Schaap heeft, daartoe benaderd door het bestuur, de intentie toe te treden tot ons bestuur. Ze neemt vanaf juni deel aan de vergaderingen en het bestuur zal bij de eerstkomende Algemene Vergadering haar voorgedragen ter benoeming. Samen met Baukje Vegter zal zij zich richten op nieuwe initiatieven voor ledenwerving en communicatie.

Ter voorbereiding op de discussie over onze toekomst heeft de voorzitter, samen met de secretaris, een discussienota opgesteld. Na uitvoerige discussie heeft het bestuur de volgende conclusies getrokken:

Vastgesteld is dat wij een aantal problemen onderkennen.

- Een afkalkend en verouderend ledenbestand;
- Concurrentie van vakbonden en algemene ouderenorganisaties;
- Te trage en dure communicatie met onze leden.

Er zijn ook sterke punten die we verder kunnen ontwikkelen.

- Behartigen van de (pensioen-)belangen voor onze leden bij het PFZW via de pensioenraad en via de ledenraad bij de coöperatie PGGM & CO;
- Aansluiting bij de NVOG voor de landelijke belangenbehartiging gericht op ouderenbelangen;
- De schriftelijke en digitale communicatie met de leden;
- Ondersteuning van leden bij het behartigen van hun individuele belangen op het terrein van het PFZW beleid.
- We gaan onderzoeken of het mogelijk is om contactpersonen per onderneming te rekruteren. Zij kunnen dan bij personen die de pensioenge-rechtigde leeftijd benaderen de BPP onder de aandacht brengen. Het zou extra mogelijkheden bieden indien die contactpersonen een binding

hebben met de ondernemingsraad of de personeelsafdeling van de betrokken instelling. De BPP zal hiervoor ter ondersteuning een gerichte wervingsfolder ontwerpen.

Omdat de persoonlijke contacten met de meer geïnteresseerde leden nu beperkt blijft tot de ALV, introduceren we de functie van kaderlid met wie we meerdere malen per jaar contact hebben over een beleidsterrein. Spreiding van kennis en vaardigheden binnen die groep is daarbij wel van belang. Uit deze groep kunnen we dan bij bestuursvacatures ook kandidaten voor opvolging zoeken.

Om dit alles goed aan te pakken moeten we stappen zetten om tot een meer efficiënte bedrijfsvoering te komen. Een verbetering van de ledenadministratie is al vergaand uitgevoerd. Een andere inhoud van het blad Ons Pensioen, met een iets lagere frequentie van verschijnen is in bespreking om volgend jaar uitgevoerd te worden. Het via een actie vergaren van zoveel mogelijk e-mailadressen is iets dat de komende maanden gaat gebeuren. Om sneller en vaker de leden te informeren over actuele zaken is immers de nieuwsbrief een heel adequaat middel. Ook de reeds uitgevoerde vernieuwing van de website willen we inhoudelijk nog versterken.

Kortom, ook in de zomermaanden, wanneer we minder vergaderen, zijn er volop activiteiten van en namens het bestuur. Wij hopen en vertrouwen erop dat onze leden die we in dit kader benaderen, daarvoor openstaan en hun medewerking willen geven. Een sterke en betrokken BPP is immers in ons aller belang. Juist ook in de komende maanden en jaren waarin grote belangen op het spel staan. —

Cees Michielse nieuwe vertegenwoordiger in de pensioenraad

“Toen Joop nog voorzitter was en namens de BPP in de pensioenraad zat, namen we vóór elke vergadering al samen de agenda door. Vooral om het standpunt van de BPP te bepalen en zo goed mogelijk over het voetlicht te brengen.” Cees Michielse kijkt me glimlachend aan, zo van: “Dat snap je toch wel, dat ik al lang ben voorbereid op deze (belangrijke) functie?”

We ontmoeten elkaar bij Van der Valk in Dordrecht. Cees Michielse, secretaris van het bestuur van de BPP, gaat Joop Caljouw opvolgen in de pensioenraad van PFZW. Reden om hem in een kort interview voor te stellen aan de leden van de BPP. Wie is Cees Michielse en wat gaat zijn inbreng worden in de pensioenraad.

Op 7 juli is de eerste vergadering waar Michielse aan zal deelnemen. Hij is 68 jaar en heeft een brede ervaring op het gebied van pensioenen. Afkomstig uit de vakbeweging, Michielse heeft 25 jaar bij De Unie

gewerkt (voorheen Unie BLHP) waarvan de laatste 12 jaar als voorzitter en was vervolgens 13 jaar directeur van de Centrale voor Middelbare en Hogere Functionarissen (CMHF).

“Dat was niet zo’n eenvoudige klus”, aldus Michielse, “want onder die CMHF resideerden wel 50 verschillende verenigingen”. Michielse was in die laatste functie voornamelijk verantwoordelijk voor de beleidsportefeuille pensioenen. Hij zat in die hoedanigheid bijvoorbeeld in een aantal commissies van de SER. Dit opgeteld bij het feit dat hij ook nog een aantal functies in besturen van pensioenfondsen heeft vervuld, waaronder ABP en Pensioenfonds KPN, maakt hem de ideale kandidaat om die ene zetel die de BPP in pensioenraad heeft met verve te vervullen.

Weten waar je over praat

Wat voor invloed kan je hebben met maar één zetel in een raad met 36 leden?

AUTEUR:
ROELOF JAN MULDER

“De in het verleden gewekte verwachting dat je je hele pensioenperiode een waardevast pensioen zou krijgen, kunnen pensioenfondsen niet meer waarmaken.”

Michielse: “Dat hangt vooral af van de kennis en expertise die je meebrengt. In het verleden heeft de BPP die zetel(s) (toen waren het er nog twee) met veel succes bezet. Er werd naar ons geluisterd. Je moet weten dat er altijd vooroverleggen zijn. Zo hebben alle fracties binnen de pensioenraad hun overleg. Dat is met één zetel makkelijk, maar daarnaast heeft bijvoorbeeld de fractie gepensioneerden (12 leden van de pensioenraad) een vooroverleg. Ik wil niet zeggen dat wij daar het verschil maken, maar we hebben wel invloed en dat komt vooral omdat we weten waar we over praten.”

De pensioenraad houdt vooral toezicht op het beleid van het fonds. Zelf beleid bepalen is er niet bij, adviezen geven wel. “Hoewel, in je vraagstelling kan je natuurlijk wel een suggestie meenemen hoe het beter moet of anders kan. Dat moet je wel subtiel doen. We kunnen het fonds bijvoorbeeld niet de opdracht geven om toch tot indexering over te gaan. Dat is wel jammer overigens. Maar ook niet realistisch, want de dekkingsgraad en de daaraan ten grondslag liggende rekenregels bepalen of er wel of niet geïndexeerd gaat worden.”

Ongebreidelde invloed van de overheid

En dan zijn we op het punt waar ook Michielse in de toekomst mee te maken krijgt, namelijk de bijna ongebreidelde invloed die de toezichthouders in de persoon van De Nederlandsche Bank (DNB) en de AFM op het hele pensioengebeuren hebben. “Die dekkingsgraad ligt nu rond de 90%”, zegt Michielse. “Maar de fondsen moeten wel 100% uitkeren. Dus komen ze volgens de overheid tekort. Dat is echter niet werkelijk zo. De dekkingsgraad heeft vooral betrekking op de toekomstige verplichtingen van het fonds. Ten eerste wordt daarbij geen rekening gehouden met de beleggingsrendementen van het fonds, die nog altijd heel behoorlijk zijn. En ten tweede moeten de fondsen voor de komende ruim zestig jaar belachelijk hoge reserves aanhouden bepaald door de huidige extreem lage rente. En daarom kunnen ze niet indexeren. Dat is een fout in het systeem. En een fout in het Financieel Toetsingskader (het beruchte FTK) waar de politiek niets aan kan of wil veranderen. Daar gaat het in de toekomst vooral over. En daar krijgen we in de pensioenraad ongetwijfeld ook mee te maken. Niet met de vraag hoe een nieuw pensioensysteem er uit moet gaan zien, maar wel met de uitvoering ervan.”

Huidige systeem aanpassen een optie?

Er volgt een heel betoog over de al of niet bestaande noodzaak om het pensioensysteem in Nederland te veranderen. De SER-varianten komen voorbij, wel of

niet de keuze laten aan de deelnemers bij welk pensioenfonds ze aangesloten willen zijn. Ook de ‘zegeningen’ van de marktwerking komen om de hoek kijken. TV-commercials en dikke budgetten voor reclame en marketing werken kostenverhogend.

Volgens Michielse zou een aanpassing van het huidige systeem heel goed te doen zijn. Dan moet er wel gekeken worden naar de maatschappelijke ontwikkelingen, steeds minder werknemers in vaste dienst, toenemend aantal zzp'ers, veel meer jobrotatie, langer leven etc. En het systeem moet gebaseerd zijn op premie-inbreng plus rendement en niet meer op uitkeringen. Ook moeten pensioenfondsen de communicatie verbeteren. Nu weet bijna niemand meer hoe het systeem werkt. En de verwachtingen zijn te hoog.

“De in het verleden gewekte verwachting dat je je hele pensioenperiode een waardevast pensioen zou krijgen, kunnen pensioenfondsen niet meer waarmaken. Dat moeten ze wel uitleggen en ze moeten het niet suggereren. Ook dat zie ik als een belangrijke taak voor de pensioenraad, toezicht op de communicatie.”

Duidelijk: er wacht Michielse een belangrijke taak. En, belangrijker, hij is er goed op voor bereid! —

OPROEP

“Heeft u een e-mailadres? Mogen wij het noteren?” Met deze woorden heeft Andrea de Jager van ons servicecentrum u misschien gebeld in de afgelopen weken. Wij als bestuur hebben haar gevraagd alle leden te bellen waar wij geen e-mail adres van hebben. De reden is dat wij vaker een nieuwsbrief willen uitbrengen omdat we u dan snel van informatie kunnen voorzien. Zo blijft u beter op de hoogte van wat het bestuur voor u doet en kunnen we als dat nodig is ook even snel een vraag stellen. Als u niet bent gebeld en u gaf ons nog niet uw e-mailadres doe dat dan nu svp. Kortom stuur een mailtje naar ledenadministratie@pfzw-belangenvereniging.nl en wij nemen het op in ons ledenbestand. Hartelijk dank voor de moeite.

Namens alle bestuursleden van de BPP
Baukje Vegter

Ouderen in protest, doe mee!

De koopkracht van ouderen staat al jaren onder druk. De ouderenorganisaties Unie KBO, PCOB, KNVG, NOOM, en NVOG vinden dat dit niet langer zo kan doorgaan. Zij eisen daarom dat ouderen vanaf 2017 eenzelfde lastenverlichting krijgen als alle Nederlanders. Bovendien willen ze dat het kabinet maatregelen neemt om verlaging van de pensioenen in 2017 tegen te gaan en tijdelijke indexering van de pensioenen mogelijk te maken.

AUTEUR: ROELOF JAN MULDER

Daarom hebben de bonden een brief aan de Tweede Kamer gestuurd waarin ze hun bezorgdheid en verontwaardiging uiten over het huidige kabinetsbeleid. Het nieuwe FTK maakt indexering en vooral het inhalen van niet-gerealiseerde indexering praktisch onmogelijk. "Extra pijnlijk", zo stellen de bonden "omdat gepensioneerden al sinds 2008 door het achterblijven van indexering veel koopkracht hebben ingeleverd".

Uit een koopkracht onderzoek van de ANBO blijkt ook nog eens dat gepensioneerden qua koopkracht ook stevig zijn achter gebleven bij de werkenden. Uit verschillende peilingen en onderzoeken blijkt dat steeds meer gepensioneerden moeite hebben om de eindjes aan elkaar te knopen. "Bij onze leden groeit

de verontwaardiging en boosheid tegen het uitblijven van adequate overheidsmaatregelen die de inkomenspositie van gepensioneerden in lijn brengen met die van de werkenden", aldus de bonden.

Om kracht bij te zetten aan hun eisen hebben de bonden een kaarten en e-mail actie ontketend. Hieronder vindt u een voorbeeld briefkaart. U kunt een kaart met een vergelijkbare tekst opsturen naar de Tweede Kamer. Een lijst met de fracties en de woordvoerders 'koopkracht en pensioenen' vindt u op deze pagina. Of ga naar de site www.stopdestapeling.nu en vul een e-kaart in. Op die manier steunt u actief de actie van de bonden. —

WOORDVOEDERS KOOPKRACHT EN PENSIOENEN

(ten behoeve van
e-mailbombardement)

VVD

h.lodders@tweedekamer.nl
b.vantwout@tweedekamer.nl

PvdA

r.vermeij@tweedekamer.nl
j.kerstens@tweedekamer.nl

CDA

p.omtzig@tweedekamer.nl
p.heerma@tweedekamer.nl

D66

s.vweyenberg@tweedekamer.nl
f.koserkaya@tweedekamer.nl

ChristenUnie

c.schouten@tweedekamer.nl

SGP

e.dijkgraaf@tweedekamer.nl

GroenLinks

r.grashoff@tweedekamer.nl

PVV

m.dgraaf@tweedekamer.nl

SP

p.ulenbelt@tweedekamer.nl

Partij voor de Dieren

f.wassenberg@tweedekamer.nl

SOPLUS

h.krol@tweedekamer.nl

Klein

n.klein@tweedekamer.nl

Groep Bontes-van Klaveren

j.vklaveren@tweedekamer.nl

Groep Kuzu-Ozturk

s.ozturk@tweedekamer.nl

Van Vliet

r.vvliet@tweedekamer.nl

Houwers

j.houwers@tweedekamer.nl

JONGEREN WOORDVOERSTER ANNA GREBENCHTCHIKOVA

“Persoonlijke pot geld is transparant”

Jong, ambitieus, grote kennis van zaken, pensioenfondsbestuurder en politiek actief. Ziehier de korte beschrijving van de in Rusland geboren Anna Grebentchikova. Met haar praten we over de ver weg liggende toekomst en over de vraag wat er in de tussentijd kan en moet gebeuren. In Nederland, want dat is inmiddels haar ‘plek in de wereld’.

AUTEURS:
ROELOF JAN MULDER,
JAAP VAN DER SPEK

De jonge politica is zeer actief als spreker in het pensioenveld. Ze wordt vaak aangekondigd als iemand die prikkelden betogen houdt en soms te snel praat. Dat klopt. Maar ook klopt, dat ze weet waarover ze spreekt. Op onze vraag of er een nieuw pensioenstelsel moet komen reageert ze gedecideerd met een ‘ja’.

Grebentchikova: “De wereld is veranderd. Mensen werken al lang niet meer 40 jaren bij één baas, het aantal zzp’ers groeit naar de 1 miljoen, de motor van het huidige stelsel is vastgelopen, het is allemaal zo ingewikkeld dat het niet meer uit te leggen is, de transparantie is zoek, zoals ook het vertrouwen in het stelsel. Uitkeringen zijn al jaren niet meer zeker, dus gaat het om de vraag hoe in een onzekere wereld toch aan een goed stelsel kan worden gebouwd. Daar komt nog bij dat veel organisaties en veel mensen over de landsgrenzen heen hun werk doen.

Deelnemers hebben bovendien het gevoel dat de collectieve potten met geld van iedereen zijn en dus eigenlijk van niemand. Ook valt het in de samenleving niet goed, dat arm betaalt voor rijk, wat ik met mijn CNV-achtergrond ook een onjuiste solidariteit vind. Daarom is het veel beter, dat we toewerken naar een op premie gebaseerd pensioenstelsel, waar mensen een persoonlijke pot geld opbouwen. Dan heb je de verkeerde solidariteit ook uitgebannen”.

Individueel beleggen levert slecht pensioen op

“Dat geld moeten werkgevers wel collectief bij een pensioenfonds (of verzekeraar) onderbrengen, want individueel beleggen levert voor vrijwel iedereen alleen maar een slecht pensioen op. Je moet dus wel collectief blijven beleggen (delen van beleggingsrisico) en ook het risico van langer of korter leven moet je met elkaar opvangen. Verder is het nodig dat ook zzp’ers meedoen, anders vallen niet alleen zij straks zelf in een pensioengat, maar het is ook economisch voor ons land slecht als er straks geen belasting kan worden geheven over de pensioeninkomen van wellicht ruim 1 miljoen mensen. Dat meedoen kan bijvoorbeeld door een soort BTW-opslag in hun tarieven. Met een vrijstelling in het begin als ze een goede reden hebben en om ze een start te geven, ben ik het wel eens. Met andere woorden, een verplichtstelling voor iedere werkende is nodig.”

Eigen pensioenfondsen kiezen

Anna wil ook naar keuzevrijheid toe. Mensen moeten hun eigen pensioenfondsen kunnen kiezen. Dat kan volgens haar het beste als het grote aantal pensioenfondsen beperkt gaat worden tot een kleiner aantal van voldoende grootte om zo kosten-effectief mogelijk te kunnen werken. Dat is nu een brug te ver, maar op de langere termijn ziet Anna grote voordelen.

“Keuzevrijheid is veelal gewenst door mensen met een hogere opleiding en dus vaak ook met een hoger salaris. Als de pensioenverplichting geldt tot twee keer modaal, zouden zij daarboven de keuze hebben wel of niet geld te steken in een eigen gekozen pensioenopbouw. Een huis bijvoorbeeld. Natuurlijk kan men ook keuzevrijheid in bredere zin beschouwen. De koppeling naar wonen en zorg is snel gemaakt. Dit is op dit moment echter nog een toekomstdossier.”

We kunnen niet zonder een rekenrente

De huidige rekenrente vindt Anna maar vermoeiend. “We kunnen niet zonder, want we moeten nu alles als collectief verdelen. Tegelijk deelt hij jong en oud op. Keer op keer worden er jaren besteed om nieuwe rekenmethodes te bedenken, terwijl er daar geen euro in de pot van bijkomt. In de toekomst zie ik het liefst geen rekenrente. Als je wilt weten wat je geld in de toekomst waard is, kijk je naar de marktrente. Maar tegelijk ligt de nadruk op het afdekken van risico's en het behalen van rendement.”

FTK schuift schulden naar toekomst door

Onder sommige ouderen leeft het beeld dat het FTK te rigide is. De jonge vakbondsbestuurder kan zich hier niet in vinden. “De slechte situatie van pensioenfondsen komt door de dramatische situatie op de financiële markt. Ook voor het huidige FTK stond men er slecht voor. Sterker nog, zonder dit FTK zou men al eerder veel harder hebben moeten korten – dat wijst er eerder op dat het FTK misschien niet rigide genoeg was. Er zijn immers schulden naar de toekomst doorgeschoven.”

Lifecycles hadden huidige pijn kunnen voorkomen

De regering wil graag overstappen op een lifecycle-model voor beleggen, waarbij pensioenuitvoerders met het geld van jongeren meer risico nemen dan met het geld van ouderen. “Hier kan de homo economicus zich in vinden. Tegelijk zie

OUD VERSUS JONG EN HET REKENRENTE REGIME

De discussie over een nieuw pensioensysteem is zo langzamerhand op haar hoogtepunt. In de Telegraaf werd al een aantal artikelen gewijd aan de door deze krant genoemde “Pensioenroof”. Diverse deskundigen, waaronder we de opgevoerde politici maar niet zullen rekenen, laten hun licht schijnen over de al of niet bestaande noodzaak tot de invoering van een totaal nieuw pensioensysteem.

Dit in de plaats van wat algemeen gezien wordt als het beste systeem ter wereld. Wordt het kind met het badwater weg gegooid? En wordt er dan voldaan aan de wens die er bij diverse politieke partijen (m.n. D66) bestaat om een meer individueel geënt pensioensysteem te creëren? En eten de gepensioneerden van nu daadwerkelijk de pensioenpotten leeg van de jongeren? Er is 1300 miljard euro in kas. Als er niets bij zou komen, zou dat voor dertig jaar voldoende zijn om aan de huidige en toekomstige verplichtingen te voldoen.

Maar, hoewel de rente historisch laag is, zien pensioenfondsen nog steeds kans om een behoorlijke rendement op hun beleggingen te maken. Met andere woorden het vermogen stijgt nog steeds. En toch kan er nu en de komende jaren niet geïndexeerd worden en moet er een nieuw systeem komen.

Dat heeft o.i. alles te maken met het rigide Financieel Toetsingskader met als basis de verplichte rekenrente waar pensioenfondsen mee moeten rekenen als het gaat om de kapitalisering van hun toekomstige verplichtingen. En natuurlijk de absurde reserves die dienen te worden aangehouden. Alsof we nu al kunnen bezien hoe de (pensioen)wereld er over 50 jaar uit zal zien.

In alle discussies die we met deskundigen voeren en de artikelen die er over verschijnen is dat FTK leidend. Alsof er geen gezond verstand meer bestaat, alsof we niet in staat zijn om op basis van nieuwe gegevens en nieuwe inzichten tot een ander systeem van berekening van toekomstige verplichtingen te komen.

Omdat met name vanuit jongerenorganisaties wordt gehamerd op de vorming van een nieuw pensioensysteem (maar ook omdat bij de ouderenorganisaties steeds meer de noodzaak wordt erkend om samen op te trekken tegen onze overheid) is de redactie gaan praten met een van de voorvechtsters van het eerste uur, Anna Gebrenchtchikova, op dit moment o.a. fractiemedewerker van het D66 parlamentslid Steven van Weyenberg. Het is een interessant interview geworden.

“
"De slechte situatie van pensioenfondsen komt door de dramatische situatie op de financiële markt. Ook voor het huidige FTK stond men er slecht voor. Sterker nog, zonder dit FTK zou men al eerder veel harder hebben moeten korten. Dat wijst er eerder op dat het FTK misschien niet rigide genoeg was. Er zijn immers schulden naar de toekomst doorgeschoven."
”

je dat mensen niet in economische zin rationeel handelen. Dat zou met de lifecycle kunnen gaan wringen. Wat dat betreft lijkt het me belangrijk dat we niet te veel keuzevrijheid aan mensen geven – een lifecycle-belegging is aantoonbaar beter. Om een voorbeeld te noemen: ouderen zijn nu gevoelig voor een dalende rente. Dat zouden ze bij goede lifecycle-beleggingen met renteafdekking richting pensioendatum niet zijn geweest. De huidige situatie van pensioenfondsen, en de pijn die daardoor in het land gevoeld wordt, had voorkomen kunnen worden. Dat wil ik voor de toekomst.”

Vertrouwen te karig voor een transitie

Er wordt eindeloos over de toekomst van het stelsel gepraat. Een onderbelicht onderdeel is nog de transitie er naar toe. “Zo zal je de doorsneesystematiek moeten afschaffen. Dat kan, maar het zal een grote operatie zijn. Niet zo groot als het afschaffen van de VUT, maar zeker niet verwaarloosbaar. Ook zullen alle huidige rechten een nieuwe vorm moeten krijgen. Met zoiets ben je niet binnen vijf, of tien jaar klaar.

Het vertrouwen dat nodig is om die operatie in te gaan, is op dit moment karig. Tegelijk weet je dat het vertrouwen in het huidige stelsel met de dag afneemt, en dit naar de toekomst toe niet beter zal worden. Daarom moet de regering verantwoordelijkheid nemen – ophouden met studeren op een nieuw stelsel, en gaan regeren. Dan kunnen we misschien in 2030 al genieten van het nieuwe stelsel.”

Korten is niet eenmalig

Voordat we echter aan de transitie, en aan een toekomst toe komen, zal er echter flink gekort moeten worden. Anna ziet het somber in. “Het pijnlijke aan de aanstaande kortingen is dat ze niet eenmalig zullen zijn. Elk pensioenfonds smeert zijn tekort maximaal uit. Zo kijkt heel Nederland, want kortingen betreffen niet alleen de pensioenuitkeringen, maar ook de pensioenopbouw, tegen grote kortingen aan. Je kunt nu helaas ook al aanwijzen waar de pijn het hardst zal neerkomen. Wat mij

“
Het gaat om de vraag hoe in een onzekere wereld toch aan een goed stelsel kan worden gebouwd.
”

betreft kan de regering niet anders dan voor die groep bij te plussen. Er is recent een meevaller gemeld. Het lijkt me echter niet kies het via de pensioenfondsen op te lossen. Daar zijn regels opgesteld waarmee we over tien jaar weer boven water zijn. Als we ons niet aan de regels houden, en de pijn doorschuiven, dan zal diezelfde pijn in de toekomst enkel groter zijn – dat heeft het verleden ons nu wel geleerd. Maar of men een rechte rug kan houden tijdens een verkiezingsjaar? Ik betwijfel het.” —

CV ANNA GREBENCHTCHIKOVA

Anna Grebentchikova werd geboren in Rusland, maar verhuisde op jonge leeftijd naar Nederland. Ze studeerde van 2008 tot 2016 aan de Universiteit van Utrecht. Eerst talen en vanaf 2010 wiskunde.

Vanaf januari 2014 is zij lid van het bestuur van CNV jongeren, belast met de portefeuille pensioenen. Ook is zij voorzitter van de pensioencommissie van CNV Jongeren en lid van de pensioencommissie van de SER. Vanaf december 2015 is zij bestuurslid van het Pensioenfonds Medewerkers Apotheken en lid van de beleggingscommissie.

Zij was o.a. lid van de Universiteitsraad van de Universiteit van Utrecht en lid van de vertrouwenscommissie.

Anna Grebentchikova wordt door actualiteitenprogramma's veel gevraagd als Rusland-deskundige en als woordvoerder van de jongere generatie over pensioenen. Zo was ze o.a. te gast in het programma Buitenhof, bij BNR nieuwsradio en De Nieuws BV. Anna Grebentchikova heeft een groot aantal publicaties op haar naam staan.

Momenteel is ze fractiemedewerker van D66 Tweede Kamerlid Steven van Weyenberg.

Wat kunnen we verwachten van de invloed van de pensioenadviezen richting politiek?

“Ik heb de indruk dat de samenleving toegroeit naar een pensioenstelsel met een persoonlijk pensioen, gebaseerd op de premies, collectief delen van langlevens- en beleggingsrisico's en de verplichting om mee te doen door iedereen die betaald werk verricht.” Aldus hoogleraar Kees Goudswaard, die voorzitter is van de pensioencommissie van de SER, op een pensioenbijeenkomst van Euroforum. De SER is op verzoek van de overheid bezig om te analyseren welke pensioenaanpak voor de komende decennia goed zou kunnen zijn.

AUTEUR:
JAAP VAN DER SPEK

“
De opvattingen over een nieuw pensioensysteem zullen in de verkiezingstijd een grote rol spelen. Vooralsnog is het veld verdeeld.
”

Eind mei heeft de SER zijn analyse de pensioenwereld ingestuurd om vervolgens commentaar te krijgen. Een aangepast verhaal gaat naar het kabinet en staatssecretaris Klijnsma geeft in de zogenoemde 'Perspectiefnota' nog voor de zomervakantie haar reactie aan de Tweede Kamer, inclusief de stappen die verder in het voornemen liggen. Er moet uiteindelijk in het najaar voldoende materiaal liggen voor de makers van de programma's van de politieke partijen. Die programma's, en dus ook de opvattingen over een nieuw pensioensysteem, zullen in de verkiezingstijd een grote rol spelen.

Waarom verandering?

Het huidige systeem voor aanvullend pensioen (de AOW en de AOW-systematiek blijven bestaan) staat onder druk. Het stelsel is te gevoelig voor de ontwikkelingen in de rente (negatieve gevolgen voor jongeren en ouderen) en sluit te weinig aan bij ontwikkelingen in de arbeidsmarkt. Bovendien is het systeem te complex, niet meer uit te leggen en te star voor enige vorm van gewenst maatwerk. Het vertrouwen in het stelsel is aan het verdwijnen, mede omdat het 'te ver weg staat'. Aanpassingen zijn nodig, maar wel met behoud van de sterke elementen in het huidige stelsel, zoals het collectieve

delen van langlevens- en beleggingsrisico's.

Verplichtstelling is essentieel

De SER heeft verschillende varianten onderzocht en komt tot de conclusie dat zijn analyses wijzen in de richting van een onbekende, maar interessante variant, die van het persoonlijk pensioenvermogen met collectieve risicodeling (PPC). Politiek was al gezegd dat één pensioenregeling/fonds (plan Socialistische Partij) voor alles en iedereen, niet aan de orde zou zijn. Er zijn meer mogelijkheden onderzocht. Uiteindelijk heeft de SER voorkeur uitgesproken voor PPC (zogenoemde variant 4c) en als alternatief 1b, waarbij nog wel sprake is van een uitkeringsovereenkomst (zoals in het huidige systeem), maar dan zonder zekerheden. Grote buffers zijn dan niet nodig.

Sommigen pleiten voor een getrappt model, waarbij eerst 1b ingevoerd wordt en later 4c. Veel deskundigen noemen dit onjuist, omdat als er met veel inspanningen en bijbehorende overgangsproblemen een systeem als 1b is ingevoerd, er niemand zal zijn, die het hele circus nog een keer opnieuw zou willen beginnen. Zij vinden het beter om in één keer te kiezen voor 1b, of voor 4c.

De transitie (overgang) is voor beide systemen beslist moeilijk, maar wel mo-

Persoonlijk pensioenvermogen met collectieve risicodeling

Bijdrage aan de maatschappelijke pensioendialoog

De goed leesbare versie van het SER rapport (<http://bit.ly/29n33LJ>), maar ook het uitgebreide rapport (<http://bit.ly/29rMggt>) zijn te lezen via de website van de SER: www.ser.nl.

gelijk. Het “hoe” moet verder worden uitgewerkt, het gaat eerst om het bepalen van de richting. Het nadeel van 1b is dat er een oplossing moet komen voor de zogenoemde doorsneeproblematiek, waarbij jongeren teveel betalen en oudere werknemers te weinig. Bij een persoonlijke variant is dat niet nodig, want iedereen bouwt zelf aan zijn persoonlijke ‘pot’ en ziet elk jaar hoe op basis van veranderingen de pensioenprognose voor hem of haar naar boven of naar beneden wordt aangepast.

Welk systeem de politiek ook kiest, het werkt alleen als het verplicht wordt voor alle betaald werkenden, ook zzp'ers (via soort btw-opslag op het uurtarief).

Buffers voor verschillen in rendement

Omdat de invloed van de verschillen in rendementen en veranderingen van de levensduur per jaar steeds een andere prognose kunnen oproepen, heeft de SER geadviseerd om als pensioenfonds een buffer te maken van 0 tot maximaal 20%. Als bijvoorbeeld de rendementen hoog zijn, stopt het pensioenfonds geld in de buffers en als er een slecht jaar is, wordt er bijgespijkerd' uit de buffer. Daardoor zijn te grote verschillen te dempen.

Een fonds kan kiezen voor welk percentage het zou willen gaan. In de bespreking van dit onderwerp

op het Euroforum-congres kwam naar voren dat veel deskundigen die 20% wel heel hoog vinden (dan is er weer sprake van onnodig buffers!). Als een werknemer van werkgever verandert kan hij de ‘persoonlijke pot’ meenemen naar het pensioenfonds van de nieuwe werkgever. Dat kan veel gemakkelijker dan nu.

Er moet nog worden uitgezocht of, en zo ja welk deel van de buffer mee kan gaan. Sommigen pleiten ervoor dat de buffer in z'n geheel bij het pensioenfonds blijft (zodat er ook verschillen in financiële situatie per fonds ontstaan). Maar het merendeel van de congresdeelnemers was van oordeel dat de buffer (behalve het deel dat voor de kosten nodig is) ook onderdeel uitmaakt van wat mensen zelf hebben opgebouwd en dus percentagegewijs moet meegaan. Wat blijft is, dat als iemand komt te overlijden het pensioenfonds zijn ‘restbedrag’ als het ware verdeelt over de andere deelnemers.

Hoe kijkt het pensioenveld ertegenaan?

De SER bestaat uit vertegenwoordigers (en in de commissies onder meer deskundigen op het pensioenterrein) van werknemers en werkgevers, aangevuld met derden. Weliswaar gaan de stemmen nu richting 4c,

maar variant 1b is nadrukkelijk ook in beeld. Dat komt omdat er binnen de SER (nog) onder invloed van de vakbonden (die ook intern verdeeld zijn) geen keuze is gemaakt.

Ook de pensioenfederatie (de vertegenwoordiger van de pensioenfondsen) is verdeeld. Vooral de (nu nog) goed draaiende fondsen vinden de veranderingen niet nodig of willen deze beperken tot het loslaten van de zekerheid (1b). Anderen, zoals de grote fondsen PFZW en ABP, zien graag dat keuze 4c gerealiseerd gaat worden.

De organisaties van gepensioneerden en hun koepels zijn ook verdeeld. De NVOG (BPP is daarbij aangesloten) en de ouderenbond kiezen, in grote lijnen uitgedrukt, voor 4c (PPC of de eigen variant ISDC = individueel solidair defined contribution/op premie gebaseerd) en de KNVG voor 1b. Dat maakt het allemaal wel lastig. Want als het veld verdeeld is, geven we het de politiek in handen.

Het schip van Mathijs Bouman

De vraag die we ons moeten stellen is gelegen in de metafoor van de journalist econoom van onder meer RTL-Z Mathijs Bouman. Al drie generaties heeft zijn familie een prachtig oud zeilschip, waarop die generaties hebben leren zeilen. Vol traditie en vol verhalen. De laatste jaren is duidelijk geworden dat er letterlijk grote gaten vallen in de scheepswanden (van hout) en dat er grote reparaties nodig zijn. Zijn familie kwam voor de vraag te staan of met het met veel geld opplappen van het schip nog wel zin had. Met heel veel moeite en tranen, werd toch gekozen voor een nieuw schip dat aan de eisen van de komende tientallen jaren zou kunnen voldoen, een mooi uitzienend schip van kunststof.

De overgang van het ene naar het andere schip was niet gemakkelijk: "Je moest zowat alles loslaten en aan heel veel nieuws wennen". Gelukkig waren er wel de bekende zeilen en kon de familie dezelfde sport blijven bedrijven. Na een tijdje bleek dat 'zeilen op het nieuwe schip' veel positieve ervaringen te geven gaf en nu wil de familie niet meer terug.

Persoonlijk denk ik dat we met z'n allen in de pensioenwereld zo'n stap moeten durven te zetten. Wel natuurlijk goed uitzoeken of het nieuwe schip aan de eisen voldoet, maar als dat zo is, dan er ook voor gaan. Op zijn vraag waarom niet gekozen is voor persoonlijke surfplanken (puur persoonlijke pensioenopbouw) was zijn antwoord, dat voor zijn familie de collectiviteit in het delen van risico's en in de betere mogelijkheden van zeilen toch de voorkeur had. —

RUITERTJE

TE KOOP WEGENS BEËINDIGING HOBBY

Postzegelverzameling Nederland.
Vnl. postfris, rest ongestempeld.
Cataloguswaarde ruim € 8.000,-.
In 5 albums, Leuchtturm en Davo.
Vaste prijs € 1.500,-.
Geen handelaren.
Info: chrisratelband@hotmail.com

Rijbewijs keuring?

bel
WAAIJENBERG
Mobiliteit

Brommobiel
rijbewijs AM

Canta
rijbewijsvrij

Inruil van uw auto mogelijk!
Taxatie, demonstratie en service/reparatie bij u aan huis!

Aanbieding:
Scootmobiel Carpo 4 ltd.
snelheid 17km/h
voor:
€ 2.995,-

BEL GRATIS: 0800 - 0239988

Veenendaal - Amsterdam - Den Haag

Belangenbehartiging houdt nooit op

Het is weer eens zover. Vanmorgen een uitgebreide discussie op de radio waarin de cijfers van het CPB centraal staan, waaruit zou blijken dat jongeren tot 40 jaar het slechter hebben gekregen dan de 65-plussers. Vanaf 2004 zijn zij in inkomen achteruitgegaan en is het gemiddelde inkomen van ouderen toegenomen. Hierdoor hebben de ouderen het nu beter dan de jongeren, terwijl dat in 2004 andersom was.

AUTEUR: JAAP VAN DER SPEK

En natuurlijk wordt aangehaald, dat ouderen meer vermogend zijn dan ooit. Dat het vermogen vooral in woningen zit, vertellen ze er op de radio niet bij. En ook niet, dat dit logisch is, omdat ouderen in hun leven daarvoor bewust hebben gekozen door de hypotheek op hun huis af te lossen, zoals ook jongeren dat doen. Jongeren zijn door de overheid zelfs gedwongen hun hypotheek af te lossen, zodat hun huizen straks echt 'vrij' zijn. Het lijkt alsof ouderen nu ineens verwijten krijgen, terwijl het in eigendom hebben van 'vrije' huizen ook geldt voor de komende generaties.

En dan die inkomens. Het klopt dat de ouderen van nu gemiddeld een hoger inkomen hebben dan twaalf jaar geleden. Gelukkig maar, want het was juist de bedoeling van de verplichting om aanvullende pensioenen op te bouwen en van de instelling van het basispensioen, de AOW, om te voorkomen dat na de pensionering de armoede zou toeslaan. Niemand vertelt erbij, dat de 75-jarige van nu zijn koopkracht met gemiddeld 8% heeft zien dalen ten opzichte van de tijd dat hij 65 jaar was en met pensioen ging. Niemand vertelt erbij, dat grote groepen ouderen een onvolledige AOW hebben en dat het gemiddelde aanvullende pensioen maar een paar duizend euro per jaar is. Meer dan de helft van de ouderen moet leven van € 20.000 per jaar of minder. En als de zorgkosten toenemen (daar houden de landelijke koopplaatjes of de CBP/overheidscijfers geen rekening mee), dan dreigt nieuwe armoede. De ouderenorganisaties krijgen die signalen meer dan ooit.

Dat jongeren beginnen achter te lopen, kan moeilijk de ouderen worden verweten. Zij zijn het slachtoffer geworden van overheidsbezuinigingen, toenemende

werkloosheid in verschillende sectoren, veranderingen in de arbeidswetgeving, ingevoerde marktwerking en flexibilisering, werkgevers die meer en meer toewerken naar het goedkoper maken van arbeid en hogere woonlasten.

1300 miljard in kas en toch problemen!

Het huidige pensioensysteem dreigt volledig vast te lopen, terwijl er zo'n € 1.300 miljard in kas is. Bovendien komt er de eerstkomende jaren jaarlijks meer premiegeld binnen, dan de pensioenfondsen aan pensioengeld uitkeren. Dat heeft alles te maken met overheidsbemoeienis sinds 2007. In 2013 is wettelijk vastgelegd dat pensioenfondsen het opbouwpercentage moesten verlagen, waardoor jongeren minder opbouwen dan eigenlijk zou moeten. Eind 2014 is daar het nieuw Financieel Toetsingskader bijgekomen. Het toezicht op de naleving hiervan ligt bij De Nederlandse Bank (DNB).

Met diezelfde DNB hebben de ouderenorganisaties besproken, dat de huidige premies gemiddeld niet kostendekkend zijn en dat daardoor tot 2012 € 70 miljard te weinig in de pensioenkas vloeit. Dat gaat ten kosten van de grote pot (het kost 6% dekkingsgraad) en dus ten koste van gepensioneerden en de opbouw van jongeren. DNB moet toezicht houden op de nakoming van kostendekkendheid van de premie en de evenwichtigheid tussen generaties. Maar de wetgeving laat zoveel ruimte, dat DNB alleen naar het proces van besluitvorming kan kijken en verder niet.

Er zijn pensioenfondsen met in besturen werknemers en werkgevers die daar misbruik van maken. Immers, een lagere premie levert de werknemers op

korte termijn koopkrachtvoordeel op (en ze hoeven minder looneisen te stellen), en werkgevers houden meer ondernemingsgeld over. Daarom blijft het belangrijk dat gepensioneerden hun stem in de pensioenwereld blijvend laten horen!

Zekerheid blijkt schijnzekerheid

Het huidige pensioenstelsel is vastgelopen, maar heeft ook te maken met ontwikkelingen in de samenleving die het nodig maken om het stelsel te herzien. Omdat pensioenfondsen een bepaalde zekerheden moeten geven, moeten ze veel te grote buffers aanhouden (vandaar die volle pensioenpot). Die zekerheden zijn gebaseerd op de rente (niet op rendementen). En juist die rente blijkt onstabiel te zijn en steeds verder te dalen. Zekerheid blijkt dus in de praktijk schijnzekerheid te zijn. We moeten dus van die zekerheid en het zekerheidsdenken af.

Meer keuzevrijheid

Flexibilisering van en aanpassingen op de ontwikkelingen in de arbeidsmarkt vragen ook om een andere aanpak. Mensen, en vooral jongere generaties, wensen meer keuzevrijheid. Ook al wijst veel onderzoek uit dat mensen in lastige en complexe zaken geen keuze willen, dan wel kunnen maken en dit dus vaak niet doen. Het idee dat ze een keuze kunnen maken, is vaak al genoeg.

Een reden te meer om naar een systeem over te gaan, dat beter uit te leggen en vooral beter te begrijpen is. Deelnemers moeten in een nieuwe systeem kunnen

zien welke gebeurtenissen welke effecten hebben op de prognose van hun op te bouwen pensioen. Daar zitten onzekerheden in, zoals het behalen van goede en slechte rendementen, maar als die duidelijk zijn dan geeft dat het broodnodige, en nu tanende, vertrouwen in het systeem.

Dan kan het bijna niet anders dan dat zo'n systeem is gebaseerd op een vastliggende premie (via arbeidsvoorwaardenoverleg tot stand gekomen en periodiek bijgesteld), op het collectief delen van langlevens- en beleggingsrisico's (anders levert pensioensparen veel te weinig op) en op de verplichting dat iedereen die betaald werk verricht meedoet, dus ook zzp'ers. Dat laatste is te realiseren door een opslag op het uurtarief, zoals ook bij de btw. Dan hebben werkgevers ook minder behoefte om vaste medewerkers in te ruilen voor nu nog goedkopere zzp'ers.

De gepensioneerden- en ouderenorganisaties zijn volop bezig hun toontje mee te blazen in de discussie naar een nieuw pensioenstelsel. Zowel bij de Sociaal Economische Raad (SER), bij de overheid, bij de politieke partijen als bij de schrijvers van de partijprogramma's voor de komende verkiezingen van de Tweede Kamer.

Maatschappelijke onrust voorkomen

Woensdag 29 juni hebben de ouderenorganisaties NVOG, KNVG, ANBO, NOOM, PCOB en Unie KBO een gesprek gehad met minister Asscher (verantwoordelijk voor koopkracht, ouderen en arbeid, en

(informeel) coördinatorschap ouderenbeleid in z'n geheel) en met staatssecretaris Klijnsma (onder meer verantwoordelijk voor pensioenen en AOW). Belangrijke thema was het niet korten van pensioen in afwachting van een toekomstig en nieuw pensioenstelsel.

De ouderenorganisaties hadden uitgerekend, dat korten per jaar zo'n € 300 miljoen zou opleveren en dat zo'n relatief laag bedrag (vergeleken met de € 1.300 miljard in kas en het tijdbeslag van 40 tot 50 jaren voor pensioenfondsen) niet opweegt tegen de maatschappelijke onrust, die vervolgens weer een negatieve invloed zal hebben op de acceptatie van een nieuw pensioensysteem. De staatssecretaris verschool zich achter het feit dat dit de verantwoordelijkheid is van de pensioenfondsen, maar moest erkennen dat de overheid natuurlijk wel zelf verantwoordelijkheid draagt voor de randvoorwaarden en het toezicht.

Het opgeheven vingertje

In dat verband herhaalden de ouderenorganisaties de toezegging van de staatssecretaris aan de Tweede Kamer om Europees na te gaan of ze wat zou kunnen leren van de wijze waarop de rente een rol speelt en mag spelen in relatie tot rendementsontwikkelingen. Nederland had uit Europa forse kritiek gekregen, omdat onze regering strenger omgaat met de invloed van de rente dan de rest van Europa. Niet dat de staatssecretaris zich hier iets van aantrekt. Integendeel: DNB moet in Europa uitleggen dat andere Europese landen te onvoorzichtig zijn en dat zij beter het Nederlandse systeem zouden kunnen volgen.

De ouderenorganisaties hebben de staatssecretaris gewezen op het nare gegeven, dat Nederland weer met het bekende wijsvingertje klaar staat, en dat onze overheid veel te weinig de neiging heeft om in de spiegel eens naar zichzelf te kijken. De resultaten van het onderzoek naar het handelen van andere landen (om er wat van te leren) wordt in het najaar verwacht."

Ook hebben de ouderenorganisaties de staatssecretaris gewezen op het

probleem van de niet kostendekkende premie. Hierop verwees Klijnsma naar de pensioenfondsen zelf, en de rol die de verantwoordingsorganen van deze pensioenfondsen daarin zouden moeten spelen. Maar helaas zitten daar ook vooral vertegenwoordigers van werknemers en werkgevers. De ouderenorganisaties hebben aangedrongen op nader overleg met DNB over verbeterd toezicht op dit punt.

Aandacht voor stapelingseffecten

In het juni-overleg met de bewindslieden heeft minister Asscher toegezegd om bij de voorbereidingen van de begroting 2017 (presentatie Prinsjesdag) te komen tot een evenwichtig koopkrachtbeleid met aandacht voor stapelingseffecten. De ouderenorganisaties hebben de indruk dat op dit punt de beide bewindslieden serieus aan de slag gaan en dat blijvende druk vanuit de gezamenlijke ouderenorganisaties dus zin heeft en blijft hebben. De ouderenorganisaties gaan dus door met het programma van acties tot aan de verkiezingen, maart 2017. Eén ding is zeker, met het gezamenlijk optrekken bereiken de ouderenorganisaties inderdaad meer. —

“
We moeten
af van die
zekerheid en
het zeker-
heidsdenken.
”

RUITERTJE

ZOEKTOCHT

Hulp verzocht bij zoektocht naar
Tumbler nr. 3 Harcourt Baccarat;
indien beschikbaar, hetzij gegevens
leverancier bericht aan
s.debakker@home.nl
tel. 073 - 5510132.

Kuifje en de zuinige miljardair

In 'Vlucht 714', het tweeëntwintigste album van Kuifje, komt een excentrieke miljardair voor: Laszlo Carreidas. Hoewel onmetelijk rijk is deze man tegelijkertijd zo zuinig dat hij in woede uitbarst als hij zijn vooroorlogse hoed kwijtraakt. Laszlo Carreidas kan model staan voor de Nederlandse pensioenfondsen: onmetelijk rijk en zo gierig als de pest.

AUTEUR:
ROB DE BROUWER

“
In landen waar de financiële gezondheid van pensioenfondsen aanzienlijk zwakker is dan in Nederland wordt op basis van andere uitgangspunten nog vrolijk geïndexeerd.
”

In de discussie die over ons pensioenstelsel is losgebarsten wordt aan het echte probleem voorbijgegaan. De Pensioenwet blijkt in de huidige financiële crisis een waarlijk monster te zijn. In deze wet is voor de eerste keer in de geschiedenis van het pensioenstelsel de bedoeling van de levenslange jaarlijkse uitkering uitgewerkt.

Die uitkering werd in het verleden toegezegd zonder duidelijke beperkingen, terwijl een absolute zekerheid van 100% natuurlijk niet bestaat. De zekerheid van de uitkering is nu formeel beperkt tot 97,5%. Dat betekent dat de zekerheid zo groot moet zijn dat slechts eenmaal in de veertig jaar een pensioenkorting zou mogen voorkomen. Vervolgens is op grond van deze zekerheidsformule een financieel toetsingskader opgetuigd, gecontroleerd door De Nederlandsche Bank als toezichthouder.

Dit toetsingskader legt de pensioenfondsen volledig aan banden en zorgt ervoor dat sommige grote pensioenfondsen binnen een termijn van vijf jaar twee keer moeten korten op de uitkering. Als je dat vertaalt naar percentages is de zekerheid nu dus gezakt van 97,5% naar 60%!

Dekkingsgraad conservatief berekend

Pensioenfondsen moeten aan twee voorwaarden voldoen: ten eerste moet de dekkingsgraad tenminste meer dan 90% bedragen, met een uitzicht op herstel naar 105%. Een definitieve korting op de

uitkering behoort uitdrukkelijk tot de herstelinstrumenten. En ten tweede moet de dekkingsgraad tenminste 120% zijn om de uitkeringen volledig te kunnen aanpassen aan de geldontwaarding (indexatie).

De dekkingsgraad is dus de enige koortsthermometer om de gezondheid van een pensioenfonds te meten. En deze dekkingsgraad moet volgens de regels op een uiterst conservatieve manier worden berekend. Maar zelfs als deze uiterst conservatieve berekening een uitkomst oplevert van meer dan 100%, dan nog zijn er aanvullende eisen op het gebied van buffers voordat pensioenfondsen kunnen indexeren.

Dat komt dan weer omdat ergens is besloten dat indexatie alleen is toegestaan als pensioenfondsen die ook in de toekomst kunnen garanderen. Alsof ik tegen mijn kleinkind zeg: je krijgt geen cadeautje voor je verjaardag, want opa kan niet garanderen dat hij het volgend jaar ook een cadeautje kan geven.

Geen onrealistisch optimistische scenario's

Waarom is de berekening van de dekkingsgraad van een pensioenfonds extreem conservatief? Omdat het pensioenfonds verplicht is uit te gaan van een liquidatiescenario. Natuurlijk is de toekomst ongewis en moet je een pensioenfonds niet de vrijheid geven om op basis van onrealistisch optimistische scenario's pensioenuitkeringen te doen.

Maar de nu opgelegde methode gaat ervan uit dat een pensioenfonds nooit méér rendement zal kunnen maken dan dat van veilige overheidsobligaties. En bovendien wordt bij de berekening van de dekkinggraad gedaan alsof elk pensioenfonds gaat sluiten en geen nieuwe inkomsten meer zal ontvangen voor nieuwe verplichtingen. De wetgever gaat er dus van uit dat alle vermogenstitels van een pensioenfonds, of het nu aandelen, onroerend goed of bedrijfsobligaties betreft, worden verkocht tegen dagwaarde en worden omgeruild tegen veilige overheidsobligaties. En de wetgever gaat er bovendien van uit dat de verplichtingen op korte termijn betaald moeten worden uit de liquidatie van vermogenstitels, niet uit de kasstroom op basis van continuïteit.

Naast de uiterst conservatieve berekeningen eist de toezichthouder ook nog een omvangrijke buffer, alvorens mag worden geïndexeerd. Deze buffer vertegenwoordigt een nationale omvang van meer dan € 200 miljard! Pensioenfondsen worden dus gedwongen dood vermogen aan te houden ter waarde van meer dan 30% van het nationaal inkomen. Terwijl het probleem in Nederland nu juist is dat er te veel gespaard wordt.

Onvoldoende wetenschappelijke basis

Is zo'n uiterst voorzichtige benadering van het zekerheidsprincipe echt nodig? Is dit alles gebaseerd op een theoretische onderbouwing? Is deze theoretische onderbouwing ook in de praktijk getoetst?

Dat blijkt allemaal niet het geval. De Nederlandsche Bank geeft zelf toe dat de uitgangspunten waarop het financiële toetsingskader is gebaseerd onvoldoende wetenschappelijke basis hebben. Wat nog opmerkelijker is: in geen enkel land in de wereld berekenen pensioenfondsen op dezelfde conservatieve wijze hun dekkinggraad en nergens worden dezelfde buffereisen gesteld. In landen waar de financiële gezondheid van pensioenfondsen aanzienlijk zwakker is dan in Nederland wordt op basis van andere uitgangspunten nog vrolijk geïndexeerd.

Laszlo Carreidas beschikt over ruim voldoende middelen om zich een nieuwe hoed te veroorloven. Maar hij kiest voor oppotten. Dat is zijn goed recht. Het is immers zijn eigen geld. Maar dat de wetgever de pensioenfondsen dwingt tot het in kas houden van geld dat door de gepensioneerden en de actieve deelnemers bij elkaar is gespaard is verfoeilijk. Er zijn ruim voldoende middelen in kas om de verplichtingen tegenover alle deelnemers en gepensioneerden na te komen.

Dat kun je gewoon narekenen, als je uitgaat van kasstromen in plaats van een liquidatiebalans. Het stelsel is onhoudbaar omdat de berekeningsmethode onzinnig, ondeugdelijk en onwetenschappelijk is. Cruyff zei het al: "je gaat het pas zien als je het door hebt". —

Hardnekkige problemen in de ouderenzorg

Het lijkt een niet uit te roeien probleem: klachten over de kwaliteit van de ouderenzorg. Met name de verpleeghuiszorg staat in een slechte reuk. In 2003, 2004 en 2005 al maakte NOVA (de voorganger van Nieuwsuur) vele reportages over de verpleeghuiszorg. Alles passeerde de revue: pyjamadagen, efficiencykortingen, marktwerking, overlijden door uitdroging en ondervoeding, doorligwonden, vastbinden, drogeren, ongekwalificeerd personeel. Familieleden, verpleeghuisartsen, verzorgenden en bestuursleden deden daarover hun beklag.

AUTEUR: ERIC VAN ECK

In juni 2014, dus tien jaar later, publiceerde de Inspectie voor de gezondheidszorg (IGZ) het rapport 'Verbetering kwaliteit ouderenzorg gaat langzaam', waarin werd geconstateerd dat de problemen niet zijn opgelost. 'Instellingen zijn onvoldoende gericht op het steeds verbeteren van de zorg in de praktijk. Bij meer dan de helft van de verpleeg- en verzorgingshuizen passen de kennis, vaardigheden en beschikbaarheid van medewerkers niet bij de zorgbehoefte van de cliënten. Dat verschil wordt bovendien steeds groter doordat de zorgvraag complexer wordt.'

Volgens de IGZ zit het met de motivatie en betrokkenheid van medewerkers wel goed, ze vinden hun werk leuk en zinvol. Ze geven echter ook aan dat ze vaak te weinig tijd hebben om persoonlijke aandacht aan de cliënten te besteden. De staatssecretaris, Martin van Rijn, schreef in een brief aan de Tweede Kamer dat er vóór november 2014 een plan van aanpak zou liggen. Dat werd iets later, maar op 10 februari 2015 lag het er toch.

Liefdevolle zorg voor onze ouderen

Het plan van aanpak met de titel 'Met waardigheid en trots Liefdevolle zorg. Voor onze ouderen.' (de merkwaardige interpunctie is van de opstellers) is tot stand gekomen met de volle medewerking van NPCF, LOC, V&VN, Verenso, ActiZ, BTN, ZN, het Zorginstituut, IGZ en het kerndepartement van VWS. Daarnaast is gesproken met onder andere individuele cliëntenraden, professionals die werken in verpleeghuizen, verpleeghuisbestuurders, zorgverzekeraars, wetenschappers en de ANBO. Al deze partijen onderschrijven het belang van een fundamentele aanpak en zijn zeer gemotiveerd om hier gezamenlijk mee aan de slag te gaan.

Tevens is de staatssecretaris in gesprek met de minister van Onderwijs om een betere aansluiting

van het onderwijs op (de nieuwe) uitdagingen in de verpleeghuiszorg te realiseren. De inleiding van het plan van aanpak stelt: 'Goede zorg voor ouderen in de verpleeghuizen draait in essentie om maximaal behoud van zelfrespect en kwaliteit van leven. Zorg die aansluit bij de wensen en mogelijkheden van de cliënt, met warme betrokkenheid van familie en naasten: waardigheid. Zorg die met plezier geleverd wordt door gemotiveerde verzorgenden, verpleegkundigen en behandelaars. Zorg die voldoet aan hun beroepsstandaard geleverd in een beschermde woningomgeving, waar sprake is van: (beroeps)trots. Dat zijn de sleutelementen voor liefdevolle zorg voor onze ouderen'. De verwachtingen waren dus hoog gespannen.

2025: waarom niet eerder?

Het plan van aanpak telt twee doelstellingen. Allereerst het op korte termijn wegnemen van de risico's op kwaliteitstekorten die de Inspectie Gezondheidszorg (IGZ) constateert in het hierboven aangehaalde rapport. De tweede doelstelling is het centraal stellen van de relatie tussen de cliënt, zijn naasten en professionals ten behoeve van liefdevolle zorg voor onze ouderen. Hoewel in het plan vele maatregelen zijn opgenomen, moet volgens de staatssecretaris onder ogen worden gezien dat er geen gemakkelijke en of snelle oplossingen zijn om tot toekomstbestendige verpleeghuiszorg te komen.

Het plan beoogt het behalen van alle doelstellingen in 2025. Geen 'Quick fix'. Dat klinkt weinig ambitieus, hoewel de aanpassing van opleidingen uiteraard veel tijd vraagt. Veel andere zaken hebben te maken met de organisatie van het werk en de hoeveelheid personeel. Er zijn landelijk goede voorbeelden genoeg, dus je vraagt je af waarom al die eendracht niet tot een plan van aanpak heeft geleid waar het laaghangend fruit op korte termijn wordt geplukt.

Niet per definitie te weinig personeel na bezuinigingen

Het kabinet had bedacht dat de kwaliteitsverbetering in de verpleeghuiszorg (per 2025) een verdere bezuiniging van 500 miljoen euro in 2017 rechtvaardigde. Na de eerder geschrapte 37.000 banen, nog eens 10.000 banen minder. Maandag 14 juni werd bekend dat het kabinet deze voorgenomen extra bezuinigingen van 500 miljoen euro op de langdurige zorg schrapt.

Goed nieuws, vindt Patiëntenfederatie NPCF, want verdere bezuinigingen zouden leiden tot nog minder personeel in de verpleeg- en verzorgingshuizen met alle gevolgen voor bewoners van dien. Bewoners van sommige van deze instellingen hebben de afgelopen periode al gemerkt dat personeelsgebrek voor vervelende situaties kan zorgen. De NPCF onderzoekt de waardering van verpleeghuizen in Nederland. De ondervraagden in dit onderzoek geven in dik 18% van de waarderingen aan dat er te weinig personeel is.

Het is echter niet per definitie zo dat verpleeg- en verzorgingshuizen te weinig personeel hebben na de recente bezuinigingen. Bij de tien best gewaardeerde instellingen is er bij slechts 6,1% van de waarderingen een indicatie van personeelstekort. Bij de tien slechtst

gewaardeerde instellingen is dit maar liefst 25,7%, meer dan vier keer zo vaak dus. Goede voorbeelden zijn voor handen en worden kennelijk onvoldoende benut voor kwaliteitsverbetering. Ook dat is geen nieuw geluid. Het plan 'Met waardigheid en trots' stelt dat succesvolle verpleeghuizen als voorbeeld zullen dienen.

Papieren tijger

'Met waardigheid en trots' bevat een opsomming van goede voornemens, die stuk voor stuk niks nieuws behelzen. Het nieuwe zou eventueel zijn, dat verpleeg- en verzorgingshuizen ze deze keer gaan uitvoeren. Maar de NPCF merkt daar vooralsnog weinig van. —

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Waardigheid en trots

Liefdevolle zorg. Voor onze ouderen.

Digitale post wordt de norm

Steeds meer bedrijven en instellingen gaan over op digitale informatieverstrekking. De papieren kranten, folders en brieven worden verleden tijd. Ook pensioenfondsen volgen die trend. Voortaan informeren ze u via e-mails en meldingen in een berichtenbox. Een probleem voor ouderen die geen internet hebben. Gelukkig hebben ze daar oog voor.

Steeds meer mensen zijn dagelijks via hun smartphone, tablet of computer aangesloten op internet. Het digitaliseren van het berichtenverkeer is een logische stap. In ons land beschikt ruim 94% van de huishoudens over een internetaansluiting. Geen wonder dat daarvan gebruikt wordt gemaakt. Het bespaart papier- en portokosten. Sommige instellingen gooien er ook nog het sausje van milieubewustzijn overheen. Bovendien gaat het allemaal veel sneller. Een bericht komt met één muisklik direct bij alle aangesloten huishoudens binnen. Ook kunnen stukken in principe nooit meer kwijtraken. Wat eenmaal op internet staat, is altijd terug te vinden. In een berichtenbox heeft men bovendien alle stukken gegroepeerd bij elkaar.

Blauwe envelop

Kortom, er zijn heel wat argumenten om over te stappen op digitale communicatie. Zolang de belangen van mensen die berichten niet digitaal kunnen ontvangen niet uit het oog worden verloren. Dat dreigde even te gebeuren bij het afschaffen van de beroemde blauwe envelop van de Belastingdienst. Hierover ontstond vorig jaar voor veel verontwaardiging, boosheid en onrust. De Consumentenbond, de Nationale ombudsman, de vakbonden en de ouderenbonden spraken zelfs van digi-dwang. Ook de Tweede Kamer roerde zich. Dus kwam staatssecretaris Wiebes van Financiën met de toezegging dat iemand die geen computer heeft en geen vrienden of familie heeft die kan helpen, toch een papieren brief van de belastingdienst kan krijgen. Een belletje of briefje naar de Belastingdienst is daarvoor voldoende. Ook pensioenfondsen

HASKO VAN DALEN
Onafhankelijk deskundige op het gebied van pensioenen, sociale zekerheid en employee benefits.

moeten oog hebben voor mensen die geen internetaansluiting of geen computer hebben. Van alle Nederlanders heeft ruim 8% nog nooit het internet gebruikt en dat zijn vooral ouderen. Zeker bij pensioencommunicatie is het dus belangrijk dat naast digitale post ook het papieren alternatief blijft bestaan.

Digitale kloof

Soms gaat het bij de informatie over dat papieren alternatief op ludieke wijze mis. Zo stuurde het ABP alle deelnemers en pensioengerechtigden een kaartje waarop werd aangekondigd dat men de Pensioenupdate voortaan digitaal zou ontvangen. Wie de update op papier wilde blijven ontvangen kon daar ook voor kiezen. Het kaartje meldde keurig hoe dat moest. Gewoon naar de website abp.nl/digitaal gaan en het bijbehorende vinkje uitzetten.

Over de vraag hoe iemand zonder computer of internetaansluiting dat moest doen was kennelijk niet nagedacht. Bovendien is vinkjes uitzetten zelfs voor veel mensen die een computer hebben vakjargon dat ze niet begrijpen. Dit verschil in kennis noemt men wel de digitale kloof. De verwachting is dat die digitale kloof in de loop der jaren geleidelijk zal worden gedicht. Dan zal digitale post de norm zijn. Zover is het nog niet. Ook de pensioenfondsen begrijpen dat. Voorlopig kunt u gewoon met een belletje of briefje aan het pensioenfonds melden dat u de post op papier wilt blijven ontvangen. —

Audrey's DeliCasa

Voor wie van lekker eten houdt, maar niet lang in de keuken kan of wil staan.

ITALIAANSE CHEESEBURGER

Ook in Italië zijn ze dol op hamburgers, alleen dan wel met een Italiaanse twist natuurlijk.

Recept voor 4 personen.

Ingrediënten:

- 400 gr. biologisch rundergehakt
- 100 gr. geraspte Parmezaanse kaas
- 1 verkruimelde beschuit
- 2 el ketchup, 2 tl worcestersaus
- 3 el bladpeterselie, 2 el oregano
- 100 gr. gorgonzola
- 4 broodjes (bruin of wit) of Italiaanse bollen
- 4 el pestosaus uit potje
- 2 à 3 Roma-tomaten, in plakken
- 50 gr. gemengde sla of rucola
- 1 rode ui, in dunne ringen gesneden
- peper en zout naar smaak

Bereiding:

Meng het gehakt met de geraspte Parmezaanse kaas, beschuit, ketchup, oregano en worcestersaus. Voorzichtig met peper en zout want de kaas is al zout. Vorm er stevige ovale burgers van, sla ze een beetje plat. Bak de burgers in een koekenpan (ca. 5 min. per kant). Laat op elke burger een plakje gorgonzola smelten. Halveer de broodjes, bestrijk de helften met de pestosaus en beleg met de gemengde sla of de rucola. Schep een cheeseburger op elke broodje, leg er plakjes tomaat en uienringen bovenop en serveer direct.

Hoe heerlijk kan simpel eten zijn!

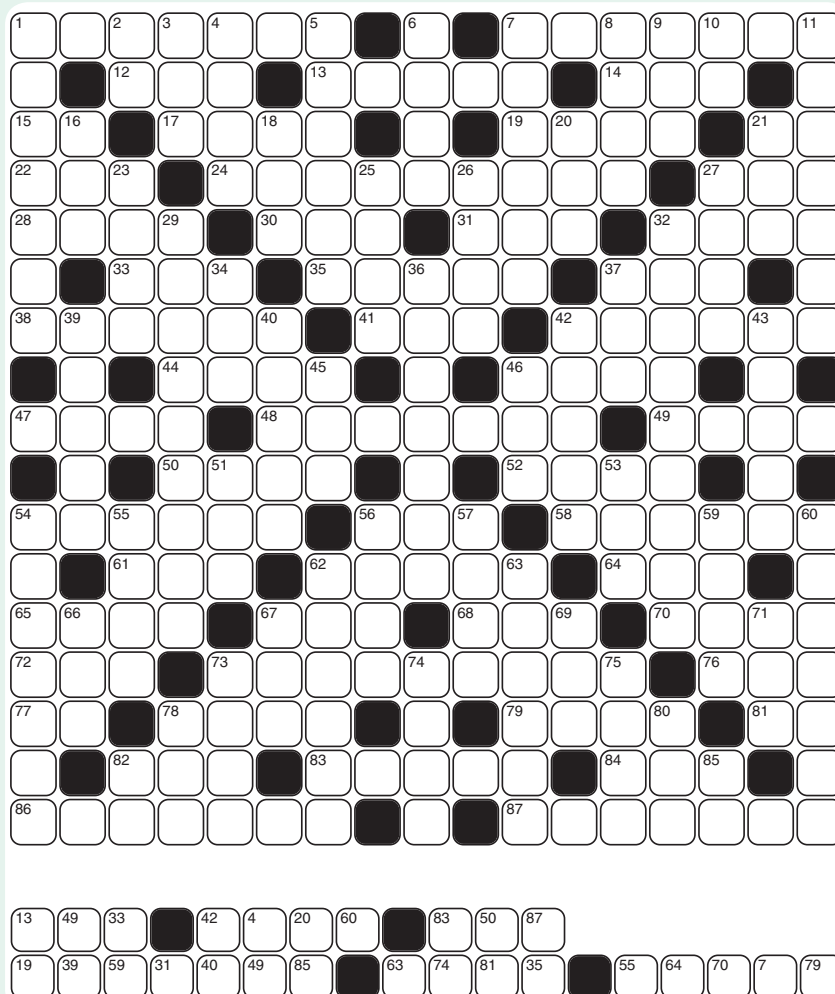
BUON APPETITO
Ciao Audrey
audrey.mp@hotmail.com

Kruiswoordpuzzel

Na het oplossen van de kruiswoordpuzzel zet u de letters, die hetzelfde getal hebben als die in de balk eronder, daarop over. De zin die u dan krijgt stuurt u vóór 7 september 2016 per e-mail naar pensioenbelangen@pensioenbelangen.nl of op een briefkaart naar NBP, Koninginnegracht 19, 2514 AB Den Haag. Onder de goede oplossingen worden weer 4 prijzen van 13 euro verloot.

De oplossing van de kruiswoordpuzzel in nummer 3-2016 is:
Wordt de zomer nat of droog?

De vier gelukkige winnaars zijn:
J.A.M. van Beusekom
J.M. van der Laan
M. Pieters
D. Vermeer

HORIZONTAAL 1. tevergeefs (onnodig); 7. kattenras; 12. samentrekking van het middenrif; 13. frisdrank; 14. drinkbeker; 15. titel (afk.); 17. land in Zuid-Amerika; 19. hevige wervelwind; 21. aluminium (scheik. afk.); 22. hoeveelheid; 24. deel van automotor; 27. bid (Lat.); 28. morsdoekje; 30. Chinese vermicelli; 31. plechtige belofte; 32. bloedvat; 33. spoedig; 35. wat men ten volle meent; 37. tentoonstellingsgebouw in Amsterdam; 38. ruim (niet zuinig); 41. tennisterm; 42. uitspraak van rechtbank; 44. inwendig orgaan; 46. wandelhoofd; 47. muur; 48. indeling van lessen; 49. metaal; 50. insectenetend zoogdier; 52. stom dier (crypt); 54. een joint roken; 56. cafébuffet; 58. scherpschutter (Eng.); 61. onaangenaam gevoel; 62. zuivelproduct; 64. Engels telwoord; 65. twaalf uur 'smiddags; 67. roem; 68. onbeduidend persoon; 70. klipgeit; 72. paling; 73. Nederlandse provincie; 76. hoogste punt van een dak; 77. int. autokenteken IJsland; 78. plaats in Noord-Holland; 79. plaats in Gelderland; 81. vogel; 82. lofdicht; 83. man van adel; 84. deel van hals; 86. vervelen (irriteren); 87. biljarterm.

VERTICAAL 1. Europeaan; 2. Noord-Holland (afk.); 3. deel van gelaat; 4. berggeel; 5. opleiding (cursus); 6. oorspronkelijke bewoner van Peru; 7. broekhoest (wind); 8. god van de liefde; 9. sporenplant; 10. Europees kampioenschap (afk.); 11. loon (wedde); 16. loop-en waadvogel; 18. mannetjesschaap; 20. bejaard; 21. vlaktemaat; 23. Engelse mevrouw; 25. afkomstig uit Ierland; 26. examentoets; 27. Noorse oppergod; 29. alcoholische drank; 32. botsing; 34. streling; 36. deel van gelaat; 37. gordijnstang; 39. melkachtig wit edelsteen; 40. studeren 42. ziekteverwekker; 43. Nederlandse prinses; 45. cilinder; 46. voorzetsel; 51. erfelijkheidsdrager; 53. windrichting (afk.); 54. eiland der kleine Antillen; 55. Duits automeerk; 56. agrariër; 57. zuurachtig; 59. wortel; 60. gedurfd (link); 62. plaats in Duitsland; 63. relaxen; 66. Organisatie van Amerikaanse Staten (afk.); 67. eerste vrouw; 69. soort dakbedekking; 71. drinkbeker; 73. rivier in Duitsland; 74. noeste vlijt; 75. deel van camera; 78. plaats in Gelderland; 80. Europeaan; 82. onroerend goed (afk.); 85. boksterm (afk.).

Herman van Hoogdalem en Gijs Wanders: **Gezichten van Dementie**, gebonden 320 pagina's, ISBN 9789462581432, Uitgeverij WBOOKS, € 17,95. Dit boek vormt een onderdeel van het omvangrijke project 'Gezichten van dementie' dat ook

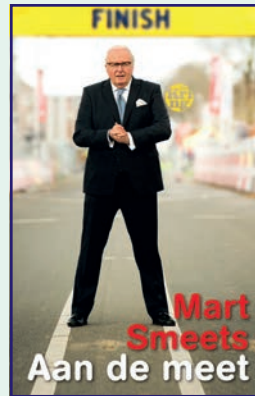
een expositie en een film bevat. Met zijn eerlijke en integere portretten toont Herman van Hoogdalem ons de buitenkant van mensen met dementie, in al hun kwetsbaarheid. De bijbehorende interviews van Gijs Wanders met de geliefden van de geportretteerden geeft een kijkje in de binnenkant. Het resultaat is een prachtig en compleet beeld van het veranderingsproces dat deze mensen doormaken en wat dit met hun en hun naasten doet. Dementie is een ziekte van verval, van wanhoop, verdriet en eenzaamheid. Deze portretten laten letterlijk en figuurlijk een paradoxale schoonheid zien. Een troostend boek en daarom een aanrader voor iedereen die op welke manier dan ook te maken heeft met dementie. (AV)

René Appel: **Verzwegen**, paperback 304 pagina's, ISBN 9789026333729, Ambo Anthos Uitgevers, € 19,99.

Hoewel de aanduiding 'literaire thriller' door de uitgever de lading van dit boek niet geheel dekt, lukt het Appel weer een misdaadroman te schrijven met sterke en

overtuigende karakters. Als haar moeder overlijdt vindt Suzan in een doos met papieren een krantenbericht over een oude verkrachtingszaak. De missende puzzelstukjes rond het ontbreken van haar vader vallen op zijn plaats. Ze begint een succesvolle speurtocht naar hem en het blijkt dat hij net vrijgekomen is van een lange opname met TBS. De hoofdrolspeelster wordt ook nog eens geconfronteerd met overspel van haar man. En dat is niet de enige confrontatie in dit boek... (RW)

Mart Smeets: **Aan de Meet**, paperback 320 pagina's, ISBN 9789462970328, Uitgeverij De Kring, € 16,50.

Dit boeiende boek valt samen met het laatste acteren van de 69 jarige Mart Smeets voor de NPO bij de Amstel Gold Race 2016. Hij geeft een diepe weergave van de interviews die hij met 27 renners in de laatste 42 jaar gehad heeft.

Het is duidelijk dat hij nog steeds worstelt met de dopingperikelen van de laatste jaren. Bij vrijwel elke renner komt hij terug op ook maar het kleinste smetje op zijn blazen. De hoofdzaak blijft echter, dat de lezer een prima inzicht krijgt in de achtergronden van de geïnterviewde renners. Liefhebbers komen bij het lezen van dit boek gelijk weer in de juiste stemming tijdens het wielerseizoen. (AVDB)

René Windig en Eddie de Jong, **Heinz van H tot Z, deel N**, hardcover 264 pagina's, ISBN 9789492117502, Scratchbooks, € 29,90

We hebben er lang op moeten wachten, maar nu is de nieuwe Heinz er in kleur en met de achtergrondgeschiedenis

van de belevenissen van de oranje kater Heinz. Zo wordt duidelijk waar Heinz zijn kennis van de golfsport heeft opgedaan en wat de "schnabbels" van de auteurs opleveren. Allemaal dingen die ik van tevoren niet wilde weten en achteraf niet zou willen missen. Kortom ik heb me in de regenachtige maand juni uitstekend vermaakt. En als ik het even niet zie zitten, pak ik het zware doch luchtige boek er weer bij. Weg met de depressies. (JVV)

Kabinet publiceert Perspectiefnota

Nadat eerst de SER een advies over de toekomst van onze pensioenen heeft uitgebracht en vervolgens ook nog aan de hand van een nadere analyse de consequenties van verschillende keuzes in kaart had gebracht, komt het kabinet nu met de lang verwachte Perspectiefnota Pensioenen.

AUTEUR: ROB DE BROUWER

De Perspectiefnota gaat in op vier hoofdlijnen:

1. Een toereikend pensioen voor iedereen;
2. Afschaffen van de doorsneesystematiek;
3. Het mogelijk maken van een nieuwe pensioenovereenkomst;
4. Grotere keuzevrijheid en maatwerk.

Het is goed om te constateren dat de nota begint met de hoofddoelstelling: een goed pensioen is een pensioen dat de mensen in staat stelt hun leven zoals ze dat leidden vóór de pensionering ook daarna te kunnen voortzetten. En het kabinet gaat er dan van uit dat iedereen dat doel moet kunnen bereiken, of hij of zij nu in loondienst werkt of zelfstandig is. Hoe het kabinet dit wil bereiken, is nog niet helemaal duidelijk.

De enige echte beslissing, die het kabinet in deze nota aankondigt, is het afschaffen van de doorsneepremie. Nu is het nog zo dat iedereen die via zijn werkgever pensioen opbouwt hetzelfde percentage van de pensioengrondslag betaalt. Velen vinden deze systematiek onrechtvaardig, omdat pensioenfondsen de premies van jongeren langer beleggen. Dit levert meer geld op. Toch krijgen beiden voor de door hun betaalde premie dezelfde rechten: een jaarlijkse opbouw van bijvoorbeeld 1,75%.

In de nota wordt voorgesteld in 2020 dit systeem aan te passen door de opbouw voor jongeren relatief groter te maken en voor ouderen kleiner. Men noemt dit een degressieve opbouw. Omdat ouderen boven de veertig jaar nadeel gaan ondervinden van een dergelijke verandering wil het kabinet hen compenseren. De kosten van die compensatie moeten alle werkenden opbrengen door vanaf 2020 een wat hogere premie te betalen. Omdat deze hogere premie fiscaal aftrekbaar is, levert de overheid uiteindelijk een bijdrage van € 40 miljard, na 25 jaar overgangsregime.

Gepensioneerden zullen in dit voorstel geen nadeel ondervinden van deze wijziging van de premiesystematiek. De komende maanden zal onder regie

van de Pensioenfederatie worden berekend hoe deze voorstellen per pensioenfonds gaan uitwerken.

De nieuwe pensioenovereenkomst is naar de mening van het kabinet nodig omdat het huidige contract een aantal nadelen heeft. Het kabinet merkt op dat het lang goed is gegaan met de uitkeringsovereenkomst, maar dat de meeste pensioenfondsen de laatste jaren in de problemen zijn gekomen en daardoor niet meer konden indexeren en zelfs moesten korten op de uitkeringen. Het kabinet heeft het uiteraard niet over de oorzaken van het falen van de uitkeringsovereenkomst. Dat pensioenfondsen hun dekkingsgraad zagen dalen en daardoor in moeilijkheden kwamen, is immers veroorzaakt door de politiek zelf die de berekeningswijze van de dekkingsgraad heeft vastgesteld op een zodanige wijze dat zelfs bij bevredigende rendementen en sterk groeiende vermogens dekkingsgraden toch sterk zijn gedaald.

Het kabinet kiest voor uitwerking van twee varianten: een persoonlijk pensioenvermogen gecombineerd met collectieve buffers en een variant met voorwaardelijke aanspraken, ook wel ambitieovereenkomst genoemd. Het kabinet wil pensioenuitvoerders niet verplichten om over te stappen op een specifiek contract. De keuze voor een bepaald type contract is en blijft aan sociale partners. Wel wil het kabinet bezien hoe het onderbrengen van reeds bestaande rechten in een nieuw contract kan worden gefaciliteerd, om zodoende de overstap op een ander contract te stimuleren.

In meer eenvoudige bewoordingen: de hoofdvraag over hoe het toekomstige pensioenstelsel er uit komt te zien wordt doorgeschoven naar het volgende kabinet. Ondertussen is verder onderzoek mogelijk. Wij houden de ontwikkelingen scherp in de gaten. —

Let op de ‘eigen bijdrage’ WMO

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) regelt de manier waarop gemeenten hun inwoners ondersteunen als zij behoefte hebben aan zorg. In deze kolommen is vaker aandacht besteed aan de manier waarop dit gebeurt. We hebben bijvoorbeeld geschreven over het terugschroeven van de huishoudelijke hulp. De nadruk heeft daarbij steeds gelegen op mensen met een AOW-uitkering en een klein pensioen. Als deze mensen onder het bijstandsniveau komen door de eigen bijdragen zijn er mogelijkheden vanuit de gemeente om ze te ondersteunen.

AUTEUR:
ERIC VAN ECK

Maar er is een groep die in de verdrukking komt, omdat die ondersteuning wegvalt als je boven de bijstandsnorm zit. Als je een goed aanvullend pensioen hebt en behoefte aan zorg, kun je fors moeten bijbetalen. Voor wie een inkomen heeft boven € 28.177 (2016), betaalt als eigen bijdrage per jaar maximaal 15% over het inkomen boven € 28.177, plus een vast bedrag van € 361,40. Dat merk je wel in je portemonnee.

Eigen bijdrage WMO

Voor de WMO-ondersteuning geldt een eigen bijdrage, die aan wettelijke maxima is gebonden maar per gemeente kan verschillen (lager mag). In januari 2016 heeft Ieder(in), een netwerk voor mensen met een beperking of chronische ziekte, onderzoek gedaan via het Ieder(in)-panel naar de eigen bijdragen die mensen betalen en de wijze waarop zij hierover geïnformeerd worden. Daartoe is een vragenlijst uitgezet bij mensen die zorg, ondersteuning, hulpmiddelen, een woningaanpassing of vervoer via de gemeente krijgen. Hoewel de resultaten van de enquête niet representatief zijn (616 respondenten hebben gereageerd) valt er wel de nodige lering uit te trekken.

Gebrekkige informatie

Bijna driekwart van de mensen uit het onderzoek geeft aan vooraf geen goed beeld te hebben gekregen van het bedrag dat ze voor hulp moeten neertellen. Ook

tijdens het keukentafelgesprek zegt ruim 60% niet geïnformeerd te zijn over het feit dat een eigen bijdrage is verschuldigd noch over de hoogte daarvan. Slechts 7% heeft tijdens het gesprek een goede indicatie gekregen van de hoogte van de eigen bijdrage. Veel mensen waren dan ook zeer onprettig verrast over de rekening, die ze enkele maanden later van het CAK ontvingen. Een kwart van de respondenten zegt af te zien van (een deel van de zorg) vanwege de kosten.

Onderzoek Binnenlands bestuur

Een soortgelijke vragenlijst is door het blad Binnenlands Bestuur uitgezet bij alle gemeenten; 66 gemeenten hebben gereageerd. Uit de antwoorden komt op belangrijke punten hetzelfde beeld naar voren als bij Ieder(in). Zo meldt 18% van de gemeenten dat zorgvragers regelmatig afzien van zorg door de hoogte van de eigen bijdragen. Voor wat betreft de gebrekkige informatie stellen gemeenten dat ze wel aangeven dat er een eigen bijdrage voor een Wmo-voorziening geldt, maar dat ze niet (kunnen) aangeven hoe hoog deze zal zijn. Ze stellen dat de cliënten zelf de rekenmodule van het CAK moeten gebruiken om de hoogte te berekenen.

Rekenmodule CAK

Volgens Binnenlands Bestuur kent ruim de helft van de ondervraagden de rekenmodule van het CAK voor het berekenen van de eigen bijdrage. Iets minder dan de helft

heeft deze module ook echt ingevuld voor de persoonlijke situatie. Van deze groep is een kwart van mening dat zij met de rekenmodule nog steeds geen goed beeld heeft gekregen van de eigen bijdrage.

Kortom: er schort het een en ander aan de informatievoorziening en de ondersteuning door de gemeenten.

Het zou gemeenten sieren als zij het keukentafelgesprek niet alleen houden om vast te stellen welke zorg noodzakelijk is, maar ook de cliënt duidelijkheid geven over de kosten. Uit het onderzoek onder gemeenten

blijkt verder dat weinig mensen vragen om een ander, goedkoper alternatief. Eén op de twintig Nederlanders doet dat regelmatig, één op de drie nauwelijks en 35% vrijwel nooit. Maar ook hier geldt dat veel gemeenten eigenlijk helemaal niet weten of mensen, vanwege de hoge eigen bijdrage, een goedkoper alternatief willen. Het is dus raadzaam om door te vragen over de hoogte van de kosten!

Inspanning gemeenten

Uit het onderzoek van Binnenlands Bestuur blijkt verder dat gemeenten weinig zicht hebben op de gevolgen van het eigen bijdragenbeleid voor hun inwoners. Er worden nauwelijks instrumenten ingezet om de financiële pijn voor hun inwoners te verzachten. Die mogelijkheden zijn er wel degelijk. Gemeenten mogen maximaal de kostprijs van een Wmo-voorziening aan het CAK doorgeven voor de berekening van de eigen bijdrage, maar minder mag.

Verder hebben ze als mogelijkheid:

- Verhogen inkomensdrempel
- De inkomensdrempel voor de laag-

“
 Veel mensen
 waren onprettig
 verrast over de
 rekening die ze
 enkele maanden
 later van het
 CAK ontvingen
 voor de te
 betalen eigen
 bijdrage.
 ”

ste periodebijdrage kan worden verhoogd, zodat een grotere groep inwoners de laagste maximale periodebijdrage betaalt.

- Verlagen marginale tarief
- Het marginaal tarief is een percen-

tage dat bepaalt hoe snel de maximale periodebijdrage stijgt naarmate het inkomen stijgt. Met het verlagen van dit percentage wordt de stijging van de eigen bijdrage afgevlakt.

- Verlagen maximale periodebijdrage
- Gemeenten kunnen het bedrag van de minimaal te be-

talen periodebijdrage naar beneden bijstellen.

- Verlagen uurtarief
- Gemeenten geven aan het CAK lagere uurtarieven door dan het bedrag dat gemeenten aan de zorgverleners betalen.
- Kwijtschelden eigen bijdrage.
- Voor bepaalde groepen mensen of bepaalde voorzieningen heffen/innen gemeenten geen eigen bijdrage.

Het niet benutten van deze mogelijkheden werpt een schril licht op de overschotten op het WMO-budget van de gemeenten. —

Een dreigende onteigening zonder weerga

Zoals iedereen wel weet is het aanvullend pensioen een vorm van collectief sparen. Men betaalt een pensioenpremie en in ruil daarvoor verkrijgt men een recht op een toekomstige uitkering. Het pensioenfonds belegt voor jou de pensioenpremie en voegt het opgebouwde rendement toe aan jouw oorspronkelijke inleg. Dit levert een kapitaal op dat voldoende moet zijn om de toegezegde uitkering te bekostigen.

AUTEUR: ROB DE BROUWER

Velen nemen deel in dit stelsel en het pensioenfonds beheert hun inleg en opgebouwde rendement collectief. Dat is gunstig voor de kosten van het beheer en gunstig voor de deelnemer. Hij of zij hoeft geen tijd te besteden aan beleggen en hoeft zich geen zorgen te maken over gewaagde of onbetrouwbare beleggingsadviezen. Maar voor elk individu ontbreekt het inzicht wat er voor hem is betaald en hoeveel rendement dat heeft opgeleverd.

Individu centraal

Er zijn verschillende redenen waarom deze collectieve vorm van sparen niet meer zo populair is. Om te beginnen is onze maatschappij de laatste decennia ontwikkeld van een moderne gemeenschap gebouwd op solidariteit naar een postmoderne samenleving waarbij het individu centraal is komen te staan. Behoorde je aanvankelijk tot een “zuil”: christelijk, liberaal of socialistisch en was het gezin de hoeksteen van de samenleving, nu leven we in een ontkerkelijkte wereld en zijn onze kinderen niet getrouwd, maar hebben ze een vriend of vriendin.

Ook als gevolg van een groeiende ontevredenheid over de prestaties van onze pensioenfonds, al dan niet terecht, horen we steeds meer het geluid dat mensen zelf hun pensioen willen beheren, zodat ze zien wat er met hun geld gebeurt en ze invloed hebben op de wijze van beleggen. Daarbij komt nog dat het minder belangrijk lijkt wat het rendement van de beleggingen is, als het pensioenfonds maar maatschappelijk verantwoord belegt.

Veranderingen op komst

We kunnen hier natuurlijk allerlei kanttekeningen bij maken, maar laten we er eens van uitgaan dat er een radicale wijziging van ons stelsel komt. Daar ziet het

ook wel naar uit als de voortekenen niet bedriegen. Postmoderne partijen als D66 hebben niet alleen een uitgesproken mening die gedomineerd wordt door de inbreng van jongeren in die partij, maar ze hebben ook steeds meer invloed op de keuzes die het kabinet maakt. Als de politieke discussie uiteindelijk resulteert in de meer individuele aanpak, dan zullen de volgende zaken veranderen:

- elke werknemer die aanvullend pensioen opbouwt zal dat doen in een collectief stelsel maar met een eigen pensioenrekening waarop wordt bijgeschreven welke premie er is afgedragen en welk rendement de inleg heeft opgebracht;
- jongeren zullen een lagere premie afdragen dan ouderen, ofwel jongeren zullen voor hun premie een hogere opbouw verkrijgen dan ouderen. Dat noemt men het afschaffen van de nadelen van de doorsneepremie. (De doorsneepremie betekent dat de jaarlijkse pensioenpremie en bijbehorende opbouw voor iedere werknemer gebaseerd is op hetzelfde percentage. De premie van jongeren kan echter langer worden belegt en levert dus feitelijk meer op.);

Het lijkt erop dat ons kabinet het bestaande stelsel wil omvormen. Mensen die in het oude stelsel willen blijven, zullen waarschijnlijk die keuze wel krijgen maar ten koste van handhaving of zelfs aanscherping van de bestaande eisen aan dekkingsgraad en buffers. Zij, die kiezen voor handhaving van hun pensioen in de huidige systematiek zullen dus feitelijk kiezen voor een niet-geïndexeerd pensioen met grote risico's op kortingen.

Hoe wordt de pot verdeeld?

Degenen die kiezen voor het nieuwe stelsel krijgen te

maken met een verdeling van het opgebouwde vermogen tussen verschillende deelnemers en gepensioneerden. En om die verdeling gaat het natuurlijk. De hamvraag is: ‘Hoe wordt de pot verdeeld?’ Welke criteria zullen pensioenuitvoerders en het kabinet daarbij gaan hanteren. Hoe gaan zij voorkomen dat generaties nadeel ondervinden van de verdeling?

De meest logische en eerlijke manier van verdelen is net te doen alsof het nieuwe stelsel al was ingevoerd op het moment dat een deelnemer zijn eerste pensioenpremie afdroeg. Dan wordt vastgesteld per deelnemer wat hij (of zij) jaarlijks heeft ingelegd in de vorm van premie en hoeveel rendement op die inleg jaarlijks zou zijn bijgeschreven. Dat vereist miljoenen aparte berekeningen. Maar het is wel volgens de beginselen van de basisgedachte achter de vernieuwing.

Een andere wijze van berekening start bij het totaal opgebouwde vermogen. Dat is te verdelen door het aandeel te berekenen van ieders aanspraken. Zoals u weet wordt elke maand berekend wat de dekkingsgraad is. In de berekening van de dekkingsgraad wordt gebruik gemaakt van de waarde van de aanspraken, teruggerekend naar het moment van de berekening. Die contant gemaakte aanspraken van elke individuele gepensioneerde of actieve deelnemer in het fonds kun je dan ook als uitgangspunt nemen voor de verdeling van het vermogen over de individuele potjes. Dat zou een methode zijn die het beste past bij het huidige stelsel en het ziet er naar uit dat dit ook de wijze zal zijn waarop de berekeningen zullen plaatsvinden. Het nadeel dat aan deze methode kleeft, is dat de uitkomst afhankelijk is van het moment waarop de berekening plaatsvindt.

Rekenmoment is zeer bepalend

Een vergelijking tussen de verdeling van het vermogen in 2005 en in 2015 maakt duidelijk hoe ingrijpend de keuze van het rekenmoment is. Beide berekeningen gaan uit van de rekenrente zoals pensioenfondsen die moeten toepassen bij de

berekening van de dekkingsgraad. De ene berekening volgt de rekenrente van 2005 en de andere die van 2015. Vergelijken we nu beide berekeningen dan zien we een enorme verschuiving van pensioenvermogen van gepensioneerden naar actieven en binnen de actieven van oud naar jong. Dat is logisch omdat in 2015 de rente veel lager is dan die van 2005. Bij een lagere rente is de contante waarde hoger en naarmate de aanspraken verder in de toekomst liggen is dat effect groter.

Een voorbeeld: Een dertigjarige krijgt volgens de rekenrente van 2005 een aanspraak gelijk aan de verplichting die het fonds aan hem heeft van € 10.000. Een zeventigjarige heeft veel meer opgebouwd. Als voorbeeld nemen we een verplichting van €200.000. Gaan we beide verplichtingen herberekenen aan de hand van de rekenrente van 2015, dan wordt die van de dertigjarige 2,5 keer zo groot (dus 25.000 euro) en die van de zeventigjarige wordt 1,5 keer zo groot (dus 300.000). Stel er zou een pensioenfonds zijn dat alleen dertigjarigen als actieve deelnemers had en zeventigjarigen als gepensioneerden. En stel dat op basis van de rekenrente van 2005 30% van het vermogen was gereserveerd voor de jongeren en 70% voor de gepensioneerden. Als we deze verdeling nu herberekenen op basis van de rekenrente van 2015 dan is het vermogen plotseling verdeeld in 42% voor de jongeren en 58% voor de gepensioneerden. En gezien de omvang van het totale pensioenvermogen in Nederland gaat het om een verschuiving van honderden miljarden.

Evenwichtige belangenbehartiging onmogelijk

Als we dus de verdeling toepassen volgens deze methode dan treedt er een ongehoorde onteigening op van vermogen, opgebouwd door oudere deelnemers en gepensioneerden ten gunste van de jongeren. Dat lijkt onaanvaardbaar en als het ooit zover zou komen lijkt een beroep op aantasting van het eigendomsrecht bij de rechter kansrijk. Bovendien moet worden betwijfeld of pensioenfondsen zo'n toe-

“
De hamvraag is:
‘Hoe wordt de
pot verdeeld?’
”

deling wel mogen toepassen volgens de Pensioenwet. Deze wet kent immers het beginsel van de evenwichtige belangenbehartiging. En als de verdeling van het vermogen over de deelnemers zo sterk afhankelijk is van de rentestand, dan is een evenwichtige belangenbehartiging onmogelijk.

Daar komt nog bij dat het beleggingspotentieel van jongeren veel groter is dan dat van gepensioneerden. Pensioenfondsen kunnen met hun geld risicovoller beleggen dan met het geld van gepensioneerden. Dat speelt nu geen rol omdat het vermogen onverdeeld is en omdat de verschillende generaties aanspraken hebben op het gehele onverdeelde vermogen. Maar als iedereen zijn eigen potje heeft, dan zal het pensioenfonds per potje wel rekening moeten houden met het gewenste risicoprofiel. Jongeren krijgen dus een onevenredig grote zak met geld die ook nog eens meer rendement oplevert.

Geen enkele premie is kostendekkend

Overigens: jongeren worden nu al geweldig gematst. Bijna geen enkele premie is kostendekkend. Elk jaar moet het pensioenfonds vanuit het vermogen bijpassen om de nieuwe aanspraken in te boeken. Dit gaat elk jaar opnieuw ten koste van de gepensioneerden en van de slapers. De afgelopen jaren zijn in Nederland tientallen miljarden op deze manier overgedragen naar nieuwe verplichtingen. Wanneer komt er eens een eind aan deze georganiseerde diefstal?

Vrijval van vermogen bij vroegtijdig overlijden

Er blijven nog meer vragen open. Wat te doen met de vrijval van vermogen bij vroegtijdig overlijden?

Hier manifesteert zich al onmiddellijk een onrechtvaardigheid. Sterf je op je dertigste met een partner die recht heeft op partnerpensioen, dan moet er geld bij in je spaarpot. Maar kom je te overlijden op die leeftijd zonder partner, dan vervalt je vermogen aan het fonds.

Is het bij dit individuele stelsel bijvoorbeeld gerechtvaardigd om niet te indexeren of zelfs te korten, terwijl bij het overlijden van de gepensioneerde nog een aanzienlijk vermogen overblijft in zijn pot? Dat overgebleven vermogen vervalt aan het fonds en wordt weer verdeeld over de potjes van de deelnemers en gepensioneerden. Is dat communiceerbaar? Begrijpen nabestaanden dat pensioenpotjes geheel of gedeeltelijk verdwijnen? En wat te doen bij gepensioneerden die veel ouder worden dan gemiddeld? Moet hun pensioenpot dan jaarlijks worden aangevuld uit de potjes die na volledige uitkering nog niet blijken te zijn uitgeput?

Welk probleem lossen we op?

Bij de uitvoering van deze plannen kunnen we alleen maar verzuchten: voor welk probleem is dit een oplossing? Waarom zo'n riskante, gecompliceerde en volgens velen juridisch onhaalbare oplossing bedenken voor een eenvoudig probleem. Het probleem is de onhoudbare schijnbare zekerheid van de uitkeringen. Verlaten we die zekerheid en accepteren we met zijn allen dat pensioenfondsen geen enkele zekerheid kunnen bieden, dan kunnen we, met toepassing van een prudent rekenrendement, bijvoorbeeld van 2,5%, zonder grote buffers, overgaan tot de orde van de dag. —

Lezers schrijven

De heer Jur Bezema, lid van de ledenraad van onze partner de NBP, heeft de redactie geschreven over de dubbele agenda van DNB, de toezichter van de pensioenfondsen. Enerzijds treedt DNB streng op als de dekkingsgraad te laag is, maar als werkgevers, zoals onze overheid, een te lage premie berekenen dan geeft DNB niet thuis.

GEACHTE REDACTIE

Onlangs las ik twee artikelen van hoogleraren, die mij uit het hart waren gegrepen, te weten:

1. Govert Buijs, hoogleraar politieke filosofie en levensbeschouwing VU Amsterdam en
2. Thijs Lijster, assistent hoogleraar filosofie in kunst en cultuur, R.U. Groningen.

Dhr. Buijs uitte in het artikel zijn grote bezorgdheid aangaande de huidige opleidingen economie en MBA Bedrijfskunde. Een Amerikaanse studie heeft uitgewezen dat dit soort opleidingen in feite een training is in egoïsme. Winstbejag en welbegrepen eigenbelang zouden leiden tot het optimale resultaat voor allen.

Dat zulks lang niet altijd het geval is, staaft hij met het voorbeeld van de huidige situatie voor de thuiszorg. Daar resulteren openbare aanbestedingen er in dat de laagste inschrijver de klus krijgt. Kwaliteit wordt niet of nauwelijks naar gekeken; evenmin naar de gevolgen op wat langere termijn. Zijn waarschuwing: sluit je niet voor mensen die bezig zijn met het vergaren van zoveel mogelijk geld en macht in zo kort mogelijke tijd. Zijn stelling: voor een goed werkende economie moet worden geknukt, m.a.w. de samenleving moet bedrijven op hun verantwoordelijkheden wijzen.

Dr. Lijster houdt een pleidooi om kritisch naar bestaande situaties te kijken en waar mogelijk zo te verbeteren. Zijn adagio: sterke verhalen kunnen de denkwijze/werkelijkheid beïnvloeden.

Beide artikelen waren voor mij aanleiding om De Nederlandsche Bank eens onder de loep te leggen, met name haar houding jegens pensioenfondsen in relatie

tot andere categorieën.

- DNB organiseert seminars over pensioenen, maar stelselmatig zonder vertegenwoordigers van gepensioneerden. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid volgt dit voorbeeld van DNB: bij de Nationale Pensioendialoog waren geen vertegenwoordigers van gepensioneerden (voorjaar 2015);
- DNB heeft een alles bepalende rol bij de beoordeling/benoeming van pensioenbestuurders;
- DNB heeft de huidige rekenrentesystematiek bedacht;
- DNB bepaalt hoe aandelen/obligaties/vastgoed moeten worden gewaardeerd;
- DNB's oud-directeur Henk Brouwer was, tot zijn aftreden, voorzitter Raad van Bestuur ABP;
- Oud-directeur toezicht pensioenfondsen Kellermann sprak in een forum in 2012 in het blad van DNB als een feit uit, dat oude en gepensioneerde werknemers te weinig premie zouden hebben betaald en ging daarbij voorbij aan de (door de kamers goedgekeurde) verlaging van de in de CAO overeengekomen pensioenpremie. Hierdoor liep ABP in de jaren '80 zo'n 32 miljard gulden mis en in de jaren '90 werd nog eens 25 miljard gulden onttrokken aan het ABP voor de vorming van een VUT-fonds;
- op 21 april 2016 riepen DNB/AFM op tot het correct en voldoende informeren van de deelnemers aan pensioenfondsen over verwachte ontwikkelingen.

Je zou verwachten dat DNB dan ook haar verwachtingen over ontwikkelingen dienaangaande voldoende en correct aan de kamer zou presenteren. Daar heeft de kamer recht op. Immers DNB wordt de hoedster genoemd van ons financiële systeem, dus ook van pensioenfondsen.

In dit verband wil ik wijzen op het feit dat de ECB (waarvan DNB deel uitmaakt) elke maand momenteel 100 miljard euro stopt in het opkopen van riskante obligaties en aandelen van banken, zodat de president van DNB (Klaas Knot) recentelijk triomfantelijk kon meedelen, dat de bankensector er aanzienlijk beter voor staat dan een jaar geleden. Gezien het voorgaande vind ik die opmerking verwerpelijk. De banken worden gewoon gered met geld van de EU en dat wordt gepresenteerd als het stimuleren van de economie. Persoonlijk noem ik dat het verrijken van de rijksten, ten koste van de goegemeente.

Verder bevreemdt het mij uitermate, dat pas nadat de Panama papers zijn gepubliceerd, DNB met de opmerking komt, dat het toch bijzonder is, dat trustfondsen slechts 250 van alle ruim 900.000 gemelde verdachte transacties hebben ingebracht. DNB wil thans weten hoe dit zit. Pikant is dat een hoge medewerkster van DNB, die toezicht moest houden op de trustsector, zich tegelijkertijd gedurende jaren verhuurde als exclusieve sm-meesteres en pas in 2014 werd ontslagen, nadat zij door een blad (Quote) als zodanig werd ontmaskerd. Of het een met het ander te maken heeft, kunnen we slechts vermoeden, maar werpt wel vragen op over de werkwijze DNB jegens deze trustkantoren.

Wat een verschil met de benadering van pensioenfondsen, waar direct bedreigd wordt met kortingen bij het niet behalen van de zgn. beleidsdekkingsgraad. Terwijl in het jaarverslag van ABP vraagtekens worden gezet bij de correlatie van 50% tussen zakelijke waarden en de rente, kortom een zeer gevoelig punt.

Het in 2007 door DNB gedane voorstel aangaande de rekenrentesystematiek (toen nog marktwerking) heeft inmiddels elk contact met de werkelijkheid verloren en toch persisteert DNB in haar opvattingen. Zij laadt daarmee de verdenking op zich met een dubbele agenda te werken. Die verdenking wordt versterkt door de

“
 Het in 2007
 door DNB
 gedane voorstel
 aangaande de
 rekenrente-
 systematiek
 heeft inmiddels
 elk contact met
 de werkelijkheid
 verloren en
 toch persisteert
 DNB in haar
 opvattingen.
 ”

constatering dat het laatst overeengekomen cao-akkoord voor overheidsambtenaren werd goedgekeurd terwijl bekend was, dat deze ten koste zou gaan van de vermogenspositie van het ABP.

In mijn ogen heeft DNB zich daarmee gediskwalificeerd als onafhankelijke instelling; zodra de overheid belanghebbende is, meet DNB met een andere maat dan wanneer de dekkingsgraad van pensioenfondsen onder het gewenste minimum komt, ook al is dat een gevolg van dat overheidshandelen. In die situatie moeten er direct maatregelen worden genomen in de uitkerings sfeer, dus wie is het kind van de rekening? Of beoogt DNB onrust bij de uitkeringsgerechtigden te creëren, aldus ruimte biedend aan banken en verzekeraars om deze lucratieve markt te betreden met een Algemeen Pensioenfonds onder het mom van het redden van de in de problemen komende kleine pensioenfondsen.

De eerste aanbieder (Aegon) heeft zich daartoe bereid verklaard en DNB heeft daarin bewilligd. Niet zo lang geleden verkeerde Aegon zelf in de financiële problemen. Het verwondert mij in hoge mate dat pers en media totaal geen oog (interesse) lijken te hebben voor de discrepantie tussen dat wat DNB beoogt en de realiteit, alsmede voor deze dubbelhartigheid, terwijl het boekje 'Negentien mythes en onwaarheden over onze pensioenen' van Rob de Bouwer, zonneklaar een aantal feilen van het huidige - door DNB opgelegde - systeem aantoonde.

Jammer, dat er kennelijk geen Henk Hoflands meer bestaan, die het aandurven om heilige huisjes te bekritisieren, ook al komt dat aan de wortels van hun bestaanszekerheid. Grote vraag: wie controleert nu de controleur op zijn intenties en doelstellingen? —

Ouderen en politiek

In deze zomertijd leek het de redactie een aardig idee om zichzelf nader voor te stellen, vooral over de motivatie om na pensionering actief te blijven (en bijvoorbeeld dit tijdrovende redactiewerk te doen). Als eerste Pierre Thijssen, onze Bourgondische Limburger.

Kijkend in de toekomst, lijkt het erop dat twee groepen steeds vaker in een minder bedeelde positie komen. Dat zijn ouderen en alleenstaanden. Het zelf sparen voor een pensioen zal almaar in belang toenemen. Voor de overheid ligt er een publieke verantwoordelijkheid om te zorgen voor adequate voorzieningen op het terrein van gezondheidszorg en huisvesting.

De 'granny power' in de politiek schuilt in het kiezerspotentieel dat beleid en beleidsvoornemens kan afstraffen. Op dit moment moet men niet al te grootse verwachtingen hebben over deze zogenaamde machtsfactor. Als leeftijd namelijk een doorslaggevende factor is bij de keuzebepaling van politieke vraagstukken dan schuilt de beslissende stem niet bij de gepensioneerde kiezer maar juist bij de kiezer van middelbare leeftijd. Natuurlijk zal met de vergrijzing van de bevolking ook de leeftijd van deze 'beslissende' kiezer omhoog gaan, maar de bevolking moet wel heel erg grijs worden wil de beslissende stem in het kamp van de 65-plussers terechtkomen. Dus degene die zich als oudere geroepen voelt, u kunt u kandidaat stellen voor de gemeenteraadsverkiezing in de toekomst

Ik ben nu raadslid en heb een belofte aan mijn vader en mijn oom ingelost. Van jongs af aan volgde ik de politiek, dit natuurlijk onder invloed van mijn vader. Ik ben na mijn pensionering dus nu raadslid van de gemeente Schinnen. Deze gemeente kwam in 1981 voort uit de fusie van zes kerkdorpen: Amstenrade, Doenrade, Oirsbeek, Puth, Schinnen en Sweikhuizen. Dat

PIERRE THIJSSSEN

is geschiedenis. Nu herhaalt de geschiedenis zich. In 2019 moeten de gemeenten Schinnen, Onderbanken en Nuth fuseren tot een nieuwe robuuste gemeente (36.000 inwoners).

In de jaren zestig voerden de fracties in de Limburgse gemeenteraden nog niet de naam van landelijke

politieke partijen. Zo ook in Oirsbeek en Doenrade, samen één gemeente, zo'n 3500 inwoners en zes partijen in de raad. Alle partijen waren genoemd naar de namen van de lijsttrekkers. Zef Thijssen (oom), Math Thijssen (mijn vader) en Jaak de Koster (uit Oirsbeek) waren in die tijd niet gelukkig met het politieke beleid in de gemeente en zij richtten, met een groep sympathisanten, in 1970 een politieke partij op. Geen 'Lijst Thijssen' maar 'Vernieuwingsgroep 70', dat was vooruitstrevend in Oirsbeek toentertijd.

Als politieke partij geven wij ook invulling aan deze transformatie. Een belangrijke ontwikkeling van dit moment is dat de gemeenten, dus ook Schinnen, door dit landelijk beleid transformeert van een diepgewortelde verzorgingsstaat waarin de overheid veel taken van de burger overnam, naar een participatiesamenleving waar iedereen naar vermogen meedoet en zijn steentje bijdraagt. Ik heb natuurlijk WMO en ouderenzaken in mijn portefeuille. De ouderen hebben een geweldige sleutel in de handen als alle neuzen bij de verkiezingen dezelfde kant op staan. Jammer dat er zo weinig vrouwen zijn om in de politiek ook hun bijdrage te leveren. —

“
Het zelf sparen
voor een
pensioen
zal almaar
in belang
toenemen.
”

Wij gaan profiteren van de scootmobiel zomeraanbieding!

Goede hulpmiddelen voor uw mobiliteit

Tot wel
1000.-
korting op
showroom
modellen!

**OP
=
OP**

Travelux Starlite

Eenvoudig te demonteren, geschikt voor korte afstanden

van 999.-
voor 829.-

Caremart Fun & Me

Demontabele scootmobiel, geschikt voor langere afstanden

van 1295.-
voor 1149.-

Supernova 3-wiel

Comfortabele scootmobiel, geschikt voor binnen- en buitengebruik

3-wiel
deluxe
van 2499.-
voor 1829.-

van 2.449.-
voor 1779.-

Supernova 4-wiel

Comfortabele scootmobiel, geschikt voor binnen- en buitengebruik

4-wiel
deluxe
van 2699.-
voor 1979.-

van 2649.-
voor 1929.-

Galaxy II

Zeer complete scootmobiel, geschikt voor lange afstanden

van 2995.-
voor 2669.-

Galaxy Plus

Comfortabele scootmobiel voor buitengebruik

van 4199.-
voor 3199.-

Medipoint Thuiservice

- 1 Specifieke vraag over scootmobiel, sta-opstoel, hoog-laagbed, driewiel fiets of traplift?
- 2 Geen mogelijkheid onze winkel te bezoeken?
- 3 Maak gebruik van de Medipoint Thuiservice!
- 4 Een adviseur komt bij u thuis en adviseert vrijblijvend in uw eigen omgeving.

Maak een afspraak via
088 - 10 20 100 of
www.medipoint.nl/thuiservice
Wij helpen u graag.

Voor een winkel bij u in de buurt kijk op www.medipoint.nl/winkels of bel 088 - 10 20 100.

De genoemde aanbiedingen zijn geldig t/m 31 augustus 2016 en gelden niet i.c.m. andere acties, kortingen of waardebonnen. Zie ook de actievoorwaarden op www.medipoint.nl/scootmobielactie. Informeer in de winkel naar de voorradige actiemodellen.

...Meer dan een Thuiszorgwinkel! | 088 - 10 20 100 | www.medipoint.nl/scootmobielactie

Colofon

Tweemaandelijks tijdschrift van de BBP: Belangenvereniging Pensioengerechtigden Pensioenfonds Zorg & Welzijn (PFZW).

Aangesloten bij de NVOG: de Nederlandse Vereniging van Organisaties van Gepensioneerden.

Website

www.pfzw-belangenvereniging.nl

Hoofd- en eindredactie

Roelof Jan Mulder (Ons Pensioen),
Steenakkerstraat 4, 4012 EP
Kerk-Avezaath.
Telefoon: (0344) 681793
E-mail: roelof.j.mulder@planet.nl
Gitte Jansen-Nieudorp
(Pensioenbelangen)

Redactieleden

Jaap van der Spek, Eric van Eck,
Pierre Thijssen.

Medewerkers aan dit nummer

Audrey, Ad van den Berg, Rob de
Brouwer, Hasko van Dalen, Eric van
Eck, Cees Michielse, Jaap van der
Spek, Joop van Vliet, Antoinette
Voorbij, Marjoke Wessels, Ron Wes-
sels, Peter Patijn, Pierre Thijssen.

Grafisch Ontwerp

William van Giessen

Afbeeldingen

pixabay.com

Druk en verzending

Senefelder Misset

Verantwoording

Het ledenblad 'Ons Pensioen' is het contactorgaan van de BPP en verschijnt zes keer per jaar. Ons Pensioen komt tot stand in samenwerking met 'Pensioenbelangen' (van de NBP). De meningen en visies in dit blad zijn niet noodzakelijkerwijs die van het verenigingsbestuur.

De redactie streeft ernaar de onderwerpen vanuit een breed en diverse perspectief te behandelen. Het is aan de lezer zelf om (mede aan de hand van meningen en visies in dit blad) tot eigen oordeelsvorming te komen. Voorts is de redactie niet verantwoordelijk voor de inhoud van advertenties en bijsluiters.

Overname van (delen van) artikelen is toegestaan, met bronvermelding. De redactie plaatst met regelmaat reacties, artikelen en meningen van lezers. Reacties kunnen worden gezonden naar: roelof.j.mulder@planet.nl. De redactie behoudt zich het recht voor reactie niet, dan wel ingekort te plaatsen zonder daarover vooraf met de inzenders te overleggen.

Bestuur

Voorzitter: Peter Patijn.
Secretaris: Cees Michielse.
Penningmeester: Jaap Dijkstra.
Leden: Peter Patijn, Jan van Pijkeren, Jaap van der Spek, Baukje Vegter.

Ledenadministratie

Adreswijzigingen en opzeggingen graag als volgt doorgeven: Jaap Dijkstra (071) 521 52 46, of ledenadministratie@pfzw-belangenvereniging.nl.

Lid worden

De contributie bedraagt slechts €11 per jaar (meer mag natuurlijk ook!). Het partnerlidmaatschap is €5,50 per jaar. U kunt zich aanmelden via de strook in dit blad, via de website of via een brief met gegevens aan de ledenadministrateur. Betalingen kunnen worden overgemaakt op banknummer NL83 INGB 000 455 2579 (ING Bank) t.n.v. Belangenvereniging Pensioengerechtigden PFZW.

Belangrijk om te weten

Als u overlijdt, stopt uw Ouderdoms- pensioen van PFZW. Uw partner en kinderen hebben dan onder bepaalde voorwaarden recht op Partner- en Wezenpensioen. Ook hebben zij recht op een eenmalige slotuitkering die gelijk is aan drie maal het bruto maandbedrag van uw Ouderdomspensioen. Over die uitkering wordt geen loonheffing (belasting) en zorgpremie betaald. Het nettobedrag is dus gelijk aan het brutobedrag. De partner krijgt deze uitkering. Is er geen partner? Dan krijgen de kinderen jonger dan 21 jaar de uitkering. Als er geen partner of wees is die aanspraak maakt op de uitkering ineens, dan kan deze worden uitbetaald aan de natuurlijke persoon (bijvoorbeeld kinderen ouder dan 21 jaar, neven, nichten, vrienden) die kosten heeft gemaakt in verband met het overlijden.

Commissie Financiële Dienstverlening

In geval van problemen met PFZW over uw pensioenberekening, zoek contact op met de voorzitter van deze BPP-commissie: P.Patijn (06-51110724).

Advertenties

PSH Media Sales Support, telefoon: (0134) 355 830, e-mail: frank.roosenbeek@pshmediasales.nl. Tarieven op aanvraag.

**De aanmeldingsbon
voor nieuwe leden
vindt u op de
achterzijde.**

AANMELDINGSBON VOOR NIEUWE LEDEN

Ik meld mij aan als lid van de belangenvereniging Pensioengerechtigden Pensioenfonds Zorg en Welzijn (BPP) en ontvang binnenkort het laatste nummer van 'Ons Pensioen'. Ik meld wel/niet mijn partner aan voor € 5,50 per jaar.

Naam: _____ m/v

Voorletter(s): _____

Straat en huisnummer: _____

Postcode en plaatsnaam: _____

Telefoonnummer en/of emailadres: _____

Geboortejahr: _____

Laatste functie: _____

E-mail deze gegevens naar: contact@pfzw-belangenvereniging.nl

Of ga naar onze website www.pfzw-belangenvereniging.nl - pagina 'lid worden'.

U kunt de bon ook sturen naar: Secretariaat BPP, Grevelingenhout 158, 4311 NL, Bruinisse.

EEN UITGAVE VAN DE BPP:
BELANGENVERENIGING PENSIOENGERECHTIGDEN PENSIOENFONDS ZORG EN WELZIJN

